
LITGRID AB

PROJEKTAVIMO IR STATYBOS DARBŲ PIRKIMO SUTARTIES

BENDROSIOS SĄLYGOS

PSDPS:2017

TURINYS

SĄVOKOS	3	6.1. SUTARTIES KAINA.....	18
1. BENDROSIO NUOSTATOS	4	6.2. IŠANKSTINIS MOKĖJIMAS	18
1.1. DARBŲ APIMTIS.....	4	6.3. APMOKĖJIMAS	18
1.2. DARBŲ ATLIKIMO TERMINAS.....	4	6.4. SULAIKYMAI.....	18
1.3. GRAFIKAS	4	6.5. KITOS APMOKĖJIMO SĄLYGOS.....	19
1.4. DARBŲ ŽINIARAŠTIS	5	7. PAKEITIMAI.....	19
2. PROJEKTAVIMAS.....	6	7.1. DARBŲ PAKEITIMAI	19
2.1. PROJEKTO VADOVAS.....	6	7.2. ĮSTATYMŲ PASIKEITIMAS – KAINŲ PERSKAIČIAVIMAS	19
2.2. TECHNINIS PROJEKTAS	6	7.3. KAINŲ INDEKSO PASIKEITIMAS	20
2.3. DARBO PROJEKTAS	7	8. ATSAKOMYBĖ	20
2.4. PROJEKTO VYKDYMO PRIEŽIŪRA.....	7	8.1. KOKYBĖS GARANTIJA	20
3. STATYBOS DARBAI	8	8.2. RIZIKOS PASKIRSTYMAS	21
3.1. BENDRIEJI REIKALAVIMAI	8	8.3. ĮSIPAREIGOJIMŲ NEVYKDYMAS ARBA NETINKAMAS VYKDYMAS	21
3.2. DARBŲ VADOVAI	9	8.4. NETESYBOS	21
3.3. STATYBVIETĖ.....	9	8.5. ATSAKOMYBĖS RIBOJIMAS	22
3.4. PRIVAŽIAVIMO KELIAI	10	8.6. ATLEIDIMAS NUO ATSAKOMYBĖS.....	22
3.5. ATJUNGIMAI.....	10	8.7. SUTARTIES UŽTIKRINIMAS	22
3.6. DEMONTAVIMAS	10	8.8. DRAUDIMAS	23
3.7. APLINKOSAUGA.....	11	8.9. GARANTINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ UŽTIKRINIMAS	23
3.8. SAUGA DARBE.....	11	9. SUTARTIS	23
3.9. ĮRENGINIAI IR MEDŽIAGOS	11	9.1. SUTARTIES GALIOJIMAS	23
3.10. PAGRINDINIAI ĮRENGINIAI	12	9.2. SUTARTIES KEITIMAS.....	24
3.11. MATAVIMO PRIEMONĖS	12	9.3. SUTARTIES NUTRAUKIMAS	24
3.12. PASLĖPTI DARBAI	12	9.4. SUTARTIES AIŠKINIMAS	25
3.13. KADASTRINIAI MATAVIMAI	13	10. BAIGIAMOS NUOSTATOS	25
3.14. DARBŲ SUSTABDYMAS.....	13	10.1. PAREIŠKIMAI IR GARANTIJOS	25
3.15. IŠTAISYMAI.....	14	10.2. KVALIFIKACIJA	25
3.16. STATYBOS UŽBAIGIMAS.....	14	10.3. NUOSAVYBĖ	26
4. DARBŲ ORGANIZAVIMAS	14	10.4. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ	26
4.1. ŠALIŲ ATSTOVAI	14	10.5. KONFIDENCIALUMAS	26
4.2. SUBRANGOVAI	14	10.6. KALBA	26
4.3. FOTO FIKSAVIMAS.....	15	10.7. DOKUMENTAI	26
4.4. SUSIRINKIMAI	15	10.8. PRANEŠIMAI	27
4.5. INFORMAVIMAS	15	10.9. EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ (PROGRAMŲ) FINANSAVIMAS..	27
4.6. PATIKRINIMAI	15	10.10. BANKO GARANTIJA.....	27
4.7. ATASKAITOS	15	10.11. GINČŲ SPRENDIMAS	28
4.8. NURODYMAI.....	16	10.12. TEISIŲ PERLEIDIMAS	28
4.9. ATLIKTŲ DARBŲ AKTAI	16	10.13. TEISIŲ ATSAKYMAS	28
5. VERTINIMAS IR EKSPLOATACIJA.....	16		
5.1. TECHNINIS VERTINIMAS	16		
5.2. BANDOMOJI EKSPLOATACIJA	17		
5.3. DARBŲ PERDAVIMAS (NUOLATINĖ EKSPLOATACIJA).....	17		
5.4. DARBŲ UŽBAIGIMAS.....	17		
6. KAINA IR APMOKĖJIMAS.....	18		

SĄVOKOS

Žemiau išvardintos šiose bendrosiose projektavimo ir statybos darbų pirkimo sutarties sąlygose (toliau - Sąlygos) didžiąja raide rašomos sąvokos turi toliau nurodytas reikšmes, taikomas ir specialiosiose projektavimo ir statybos darbų pirkimo sutarties sąlygose (toliau – Sutarties specialiosios sąlygos), ir šios Sutarties šalių susirašinėjime vykdam Sutartį, jei kontekstas nereikalauja kitaip:

- a. **Atliktų darbų aktas** – pagal Užsakovo pateiktą formą Rangovo parengiamas ir Užsakovui pateikiamas dokumentas, kuriame nurodomi Rangovo faktiškai atlikti Darbai;
- b. **Banko garantija** – banko garantija, atitinkanti Sutartyje nurodytus reikalavimus (Sąlygų 10.10 skyrius);
- c. **Darbai** – visi darbai, kurie įeina į šių Sąlygų 1.1. skyriuje nurodytą darbų apimtį (įskaitant Įrenginius, Medžiagas ir atliktų darbų rezultata);
- d. **Darbo projektas** – normatyvinių statybos techninių dokumentų, kuriuose detalizuojami Techninio projekto sprendiniai ir pagal kuriuos atliekami statybos darbai, visuma;
- e. **Darbų atlikimo terminas** – Sutartyje nurodytas terminas, per kurį turi būti atlikti, užbaigti ir perduoti Užsakovui visi Sutartyje nurodyti Darbai;
- f. **Darbų žiniaraštis** – po Techninio projekto suderinimo Rangovo parengtas dokumentas, kuriame pagal Užsakovo pateiktą Turto grupių ir turto vienetų klasifikatorių nurodomi atskiri turto vienetai, jų kiekiai ir kaina, ir pagal kurį nustatomi tarpinių mokėjimų dydžiai, kai Sutartyje numatyta, kad tarpiniai mokėjimai Rangovui atliekami pagal Darbų žiniaraštį;
- g. **Grafikas** – tai Užsakovo ir Rangovo patvirtintas grafikas, kuriame yra nurodyti terminai, per kuriuos Rangovas planuoja atlikti Darbus;
- h. **Įrenginiai** – įrenginiai, įranga, prietaisai, įtaisai, mechanizmai, atsarginės dalys, kompiuterinės programos, kurie turi būti sumontuoti ir (arba) instaliuoti ir (arba) perduoti Užsakovui vykdam Sutartį;
- i. **Medžiagos** – medžiagos, gaminiai ir kiti produktai, kurie vykdam Sutartį turi būti įkonstruoti, įmontuoti, įdėti, instaliuoti į Objektą ir (arba) perduoti Užsakovui ir kurie nėra laikomi Įrenginiais;
- j. **Nenugalima jėga** – aplinkybės, kurių Šalis negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti Sutarties sudarymo metu, negali užkirsti kelio šių aplinkybių ar jų pasekmių atsiradimui bei nėra prisiėmusi rizikos dėl tokių aplinkybių atsiradimo;
- k. **Objektas** – statinys, kuris turi būti pastatytas, rekonstruotas, suremontuotas ir (arba) nugriautas atliekant Darbus;
- l. **Pagrindiniai įrenginiai** – Įrenginiai, kurie Sutartyje nurodyti kaip pagrindiniai ir kuriems taikomos Sąlygų 3.10 skyriaus nuostatos;
- m. **Pakeitimas** – bet koks Darbų pakeitimas, įskaitant Darbų dalies atsisakymą ir (arba) papildomų Darbų atlikimą;
- n. **Pirkimas** – pirkimas, kurį atlikus buvo sudaryta Sutartis;
- o. **Rangovas** – Sutarties šalis, kuri įsipareigoja atlikti ir užbaigti Darbus (Rangovo sąvoka taip pat apima Rangovo subrangovus, darbuotojus ir kitus Rangovui dirbančius asmenis, jei Sutarties kontekstas nereikalauja kitaip);
- p. **Sąlygos** – šios projektavimo ir statybos darbų pirkimo sutarties bendrosios sąlygos;
- q. **Sutartis** – tarp Šalių sudaryta sutartis, kuria Šalys įsipareigojo vadovautis šiomis Sąlygomis bei Sutarties specialiosiomis sąlygomis ir (arba) kurioje Sąlygos nurodytos kaip neatsiejama tos sutarties dalis;
- r. **Sutarties kaina** – Sutartyje nurodyta kaina (su PVM), kuri turi būti sumokėta už visus Rangovo tinkamai atliktus ir užbaigtus Darbus. Sutartyje naudojama sąvoka „*pradinė Sutarties kaina*“ suprantama kaip Sutarties kaina Sutarties sudarymo metu, t. y. be Sutartyje nurodytų jos kainos pakeitimų ir (arba) perskaičiavimų;
- s. **Statybvietė** – Užsakovo Rangovui perduota Darbų vykdymo vieta;
- t. **Šalys** – Užsakovas ir Rangovas, o **Šalis** – bet kuris iš jų;
- u. **Techninė užduotis** – techninė užduotis, projektavimo užduotis arba Techninis projektas (kai jį pateikia Užsakovas) pagal kurią turi būti atlikti projektavimo, statybos ir kiti Sutartyje nurodyti Darbai;
- v. **Techninis projektas** arba techninis darbo projektas (toliau –Techninis projektas) – normatyvinių statybos techninių dokumentų nustatytos sudėties dokumentų, kuriuose pateikiami Užsakovo sumanyto statinio sprendiniai (statinio projekto dalys, skaičiavimai, brėžiniai), skirtų statybą leidžiančiam dokumentui gauti, statybai vykdyti ir statybos užbaigimo procedūroms atlikti, visuma;
- w. **Užsakovas** – Sutarties šalis, kuri perka Sutartyje nurodytus Darbus (Užsakovo sąvoka taip pat apima Užsakovo atstovą ir kitus Užsakovo darbuotojus bei Užsakovui dirbančius asmenis, kuriuos Užsakovo atstovas raštu nurodo Rangovui, jei Sutarties kontekstas nereikalauja kitaip).

Kitos Sutartyje vartojamos bendrinės sąvokos, rašomos ne didžiąja raide, atitinka Lietuvos Respublikos statybos įstatyme ir kituose statybos teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. DARBŲ APIMTIS

- 1.1.1. Rangovas turi atlikti, užbaigti ir Užsakovui perduoti visus Techninėje užduotyje ir Sutartyje nurodytus projektavimo, statybos ir kitus darbus.
- 1.1.2. Į Rangovo atliekamų Darbų apimtį įeina visų Darbams atlikti bei Sutartyje nurodytiems įsipareigojimams įvykdyti reikalingų Įrenginių, Medžiagų, transporto, personalo, dokumentų, draudimo ir kitų priemonių, prekių bei paslaugų įsigijimas ir apmokėjimas, išskyrus atvejus, kai Sutartyje aiškiai nurodyta, kad juos pateikia Užsakovas.
- 1.1.3. Į Rangovo atliekamų Darbų apimtį taip pat įeina visų Sutarčiai įvykdyti reikalingų leidimų, suderinimų ir pritirimų gavimas, kurie nebuvo pateikti Pirkimo metu ir kurių Užsakovas nėra įsipareigojęs pateikti pagal Sutartį. Jei šie leidimai, suderinimai ir pritirimai pagal teisės aktų reikalavimus išduodamai (atliekami) Užsakovo vardu, Užsakovas per 5 darbo dienas nuo Rangovo prašymo gavimo išduoda reikiamus įgaliojimus.
- 1.1.4. Rangovas turi atlikti ir Sutartyje nenurodytus darbus, kurie yra būtini tam, kad visus Darbus būtų galima užbaigti ir tinkamai naudoti pagal paskirtį (t. y. Sutartyje ir teisės aktuose nustatyta tvarka), ir kuriuos Rangovas objektyviai turėjo ir galėjo numatyti iki Sutarties sudarymo, susipažinęs su visais Sutarties dokumentais, Statybvieta (tiek dokumentaliai, tiek fiziškai), teisės aktų reikalavimais ir situacija rinkoje.
- 1.1.5. Visus Darbus Rangovas turi atlikti pagal Sutartyje ir galiojančiuose teisės aktuose nurodytus reikalavimus, o jei tokie reikalavimai nenurodyti – pagal geriausius visuotinai pripažįstamus profesinius, techninius standartus ir praktiką.

1.2. DARBŲ ATLIKIMO TERMINAS

- 1.2.1. Rangovas visus Darbus turi atlikti, užbaigti ir perduoti Užsakovui per Darbų atlikimo terminą.
- 1.2.2. Darbų atlikimo terminas gali būti pratęstas tik raštišku Šalių susitarimu dėl Nenugalimos jėgos aplinkybių arba Pakeitimų atlikimo, jei Sutarties specialiosiose sąlygose yra numatyta tokio pratęsimo galimybė.
- 1.2.3. Jei Sutartyje nurodyta, kad Darbai turi būti atliekami etapais, Rangovas darbus turi organizuoti taip, kad jie būtų atlikti Sutartyje nurodytais terminais. Jei atitinkamo etapo įvykdymo terminas nenurodytas, bus laikoma, kad etapą Rangovas turi užbaigti per Darbų atlikimo terminą.

1.3. GRAFIKAS

- 1.3.1. Visi Darbai turi būti atliekami pagal Šalių patvirtintą Grafiką. Grafiką Rangovas turi parengti ir pateikti Užsakovo derinimui per 30 dienų nuo Sutarties sudarymo dienos.
- 1.3.2. Grafikas derinimui turi būti pateiktas skaitmeniniu *.mpp ir *.pdf formatu. Grafike turi būti numatytas toliau nurodytų Darbų vykdymas, išskyrus atvejus, kai atitinkami Darbai pagal Sutartį neturi būti atliekami arba jų atlikimo nėra galimybės numatyti Grafiko sudarymo metu:
  - a) Inžinerinių darbų atlikimas (geologija, geodezija ir kt. nurodant atskirai);
  - b) Specialiųjų prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų ir visus reikalingus suderinimų, leidimų ir (arba) sutikimų iš atsakingų institucijų ir asmenų gavimas (kiekvienas suderinimas išskiriamas atskirai);
  - c) Techninio projekto parengimas;
  - d) Techninio projekto įvertinimas (vykdo Užsakovas);
  - e) Techninio projekto koregavimas pagal gautas pastabas;
  - f) Techninio projekto ekspertizės organizavimas (vykdo Užsakovas);
  - g) Techninio projekto tvirtinimas;
  - h) Statybą leidžiančių dokumentų gavimo Užsakovo vardu organizavimas;
  - i) Įrenginių techninės dokumentacijos suderinimas su Užsakovu;
  - j) Darbo projekto (jo dalių) parengimas;
  - k) Darbo projekto (jo dalių) įvertinimas (vykdo Užsakovas);
  - l) Darbo projekto (jo dalių) koregavimas pagal gautas pastabas;
  - m) Darbo projekto (jo dalių) ekspertizės atlikimo organizavimas (vykdo Užsakovas);
  - n) Darbams atlikti reikalingos dokumentacijos pateikimas Rangovui (vykdo Užsakovas);
  - o) Statybvietės perdavimas Rangovui;
  - p) statybos Darbų pradžia;
  - q) planuojami elektros įrenginių atjungimai;
  - r) Įrenginių, Medžiagų pristatymai į Statybvietę;

- s) Įrenginių ir Medžiagų sumontavimas ir instaliavimas;
- t) Įrenginių suderinimas ir išbandymas;
- u) statybos Darbų pabaiga;
- v) statybos užbaigimo procedūrų Užsakovo vardu organizavimas;
- w) Darbų techninis vertinimas;
- x) Objekto bandomoji ir nuolatinė eksploatacija;
- y) Darbų perdavimas Užsakovui;
- z) Kiti Darbų vykdymui svarbūs terminai.

- 1.3.3. Grafike taip pat turi būti nurodytas planuojamas lėšų, reikalingų vykdyti atsiskaitymams su Rangovu pagal Sutartį poreikis laiko ir atliekamų darbų atžvilgiu, bei išskirti Darbų vykdymo etapai. Grafike turi atsispindėti kiekvieno pažymėto Darbo trukmė, jų pradžios ir pabaigos terminai, eiliškumas, bei tarpusavio susietumas (t. y. kokią įtaką vienų Darbų atlikimas turi kitų Darbų atlikimui). Grafike terminai turi būti nurodyti vieno mėnesio ir detalesniu tikslumu, elektros įrenginių atjungimai – dienų arba savaitių tikslumu.
- 1.3.4. Užsakovas pateiktą Grafiką įsipareigoja patvirtinti arba pateikti Rangovui argumentuotas pastabas per 20 dienų nuo šio Grafiko gavimo dienos. Jei Grafikas grąžinamas pataisymui, jis turi būti pateiktas pakartotiniam derinimui per 10 dienų nuo pastabų gavimo dienos. Jei Užsakovas vėluoja patvirtinti Grafiką arba pateikti pastabas per nustatytą terminą, Rangovas turi teisę Grafiką patvirtinti vienašališkai, apie tai raštu įspėjęs Užsakovą ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas.
- 1.3.5. Rangovas, nustatytu laiku nepateikęs Užsakovo derinimui Grafiko, moka Užsakovui 100 eurų delspinigius už kiekvieną pavėluotą dieną. Kas penkias vėlavimo dienas Užsakovas turi teisę skaičiuojamų delspinigių sumą padidinti tris kartus. Padidinta delspinigių suma pradedama taikyti ne anksčiau kaip po trijų dienų nuo raštiško Užsakovo įspėjimo pateikimo Rangovui dienos. Bendra delspinigių, mokamų pagal šį punktą, suma negali būti didesnė kaip 10.000 eurų.
- 1.3.6. Suderintas Grafikas patvirtinamas abiejų Šalių atstovų parašais, nurodant patvirtinimo datą, dviem egzemplioriais po vieną kiekvienai Šaliai.
- 1.3.7. Abi Šalys dės visas pastangas, kad Grafikas būtų suderintas ne vėliau kaip per 100 dienų nuo Sutarties sudarymo. Jei per nurodytą terminą Šalims nepavyks suderinti Grafiko, Šalys gali nutraukti šią Sutartį, pasirašydamos raštišką susitarimą arba vienašališkai Sutartyje nurodytais atvejais ir tvarka.
- 1.3.8. Jei Darbų vykdymas atsilieka nuo Grafiko, Rangovas kartu su Darbų vykdymo ataskaita (Sąlygų 4.7 skyrius) pateikia vėlavimo priežastis ir priemones vėlavimui eliminuoti, taip pat pateikia atnaujintą Grafiką, kuriame atsispindėtų realūs planuojamų Darbų atlikimo terminai.
- 1.3.9. Grafike nurodytų Darbų eiliškumas ir technologiniai Darbų vykdymo sprendimai gali būti keičiami tik su Užsakovo pritarimu, Šalims raštiškai patvirtinant Grafiko pakeitimus. Užsakovui pareikalavus, Rangovas privalo pagrįsti tokių pakeitimų reikalingumą.
- 1.3.10. Grafike nurodyti tarpiniai Darbų atlikimo terminai gali būti keičiami Šalims pakeitimus suderinus raštu, nekeičiant Sutartyje numatytų Darbų etapų atlikimo terminų.
- 1.3.11. Grafikas yra skirtas organizuoti ir sekti Sutarties vykdymą, o Grafiko pakeitimas jokiais atvejais nereiškia Darbų atlikimo termino, Sutarties kainos, Darbų etapų terminų ir kitų Sutarties sąlygų pakeitimo ir neatleidžia Rangovo nuo atsakomybės už šių Sutarties sąlygų laikymąsi.
- 1.3.12. Tuo atveju, jei Sutartyje numatyta, kad tarpiniai mokėjimai Rangovui atliekami pagal Darbų žiniaraštį, Rangovas po Techninio projekto parengimo ir Darbų žiniaraščio suderinimo su Užsakovu pagal Sąlygų 1.4 p. turi atnaujinti Grafiką, jame nurodydamas numatomus Darbų atlikimo terminus, nurodydamas Darbų apmokėjimui skirtą informaciją, susiejant ją su Darbų žiniaraštyje nurodytų turto vienetų ar jų dalių planuojamų Darbų atlikimo terminais bei įvertinant Sutarties 6.2 skyriuje nurodyto išankstinio mokėjimo galimybę. Rangovas atnaujintame Grafike turi nurodyti, kuriuos Darbus atlikus bus sukurtas tam tikras turto vienetas (nurodomas to turto vieneto numeris iš Darbų žiniaraščio) ar jo dalis (išreikšta procentine išraiška) bei bus teikiamas apmokėjimui, t. y. siūlomas įtraukti į Atliktų darbų aktą (pavyzdinis atnaujintas Grafikas pridedamas prie Sutarties). Atnaujintas Grafikas turi būti Šalių suderinamas raštu.

1.4. DARBŲ ŽINIARAŠTIS

- 1.4.1. Po Techninio projekto parengimo ir suderinimo Rangovas, vadovaudamasis Turto grupių ir turto vienetų klasifikatoriumi, pridedamu prie Sutarties, turi parengti ir su Užsakovu raštu suderinti Darbų žiniaraštį, taip pat sudaryti turto vienetų sąrašą, priskirdamas vertes, atitinkančias Rangovo Pirkimo metu pasiūlymo žiniaraštyje pateiktas sumines eilutes. Ši Darbų žiniaraščio versija turi būti naudojama rengiant Atliktų darbų aktus, kai tai numatyta Sutartyje. Atliktų Darbų apmokėjimas pagal Darbų žiniaraštį galimas tik po jo suderinimo ir Šalių patvirtinimo raštu.
- 1.4.2. Darbų žiniaraštyje nurodytų turto vienetų kainų suma (kartu su Techninio projekto parengimo ir inžinerinių tyrinėjimų Darbų dalimi) turi atitikti Sutarties kainą.
- 1.4.3. Darbų žiniaraštis gali būti keičiamas Šalims pakeitimus suderinus raštu.

2. PROJEKTAVIMAS

2.1. PROJEKTO VADOVAS

- 2.1.1. Kai pagal Sutartį Rangovas turi atlikti Techninio projekto ir (arba) darbo projekto parengimo darbus, Rangovas per 5 darbo dienas nuo Sutarties sudarymo turi pateikti Užsakovui paskirtų projekto vadovo, projekto dalies vadovo, architekto paskyrimo dokumentą (jei šie asmenys turi būti skiriami pagal teisės aktų arba Sutarties reikalavimus), jame nurodant jų vardus, pavardes ir telefono numerius.
- 2.1.2. Apie paskirto projekto vadovo, projekto dalies vadovo, architekto atšaukimą ir naujo paskyrimą Rangovas turi informuoti Užsakovą ne vėliau kaip per 3 darbo dienas. Jei atšaukto projekto vadovo, projekto dalies vadovo, architekto kvalifikacija Rangovas rėmėsi Pirkimo metu, naują vadovą Rangovas gali paskirti tik gavęs raštišką Užsakovo pritarimą, pateikęs Pirkimo sąlygose nurodytą jo kvalifikaciją pagrindžiančius dokumentus.

2.2. TECHNINIS PROJEKTAS

- 2.2.1. Šio skyriaus nuostatos taikomos tuo atveju, kai pagal Sutartį ir (arba) teisės aktų reikalavimus Darbų atlikimui reikalingas Techninis projektas (techninis darbo projektas) ar jo dalis ir Užsakovas Techninio projekto nepateikė Rangovui kartu su Sutarties dokumentacija.
- 2.2.2. Rangovas Techninį projektą turi parengti pagal Techninę užduotį, kitus Sutarties bei normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus ir pateikti jį Užsakovo derinimui.
- 2.2.3. Rengdamas Techninį projektą, Rangovas Užsakovo vardu turi gauti prisijungimo sąlygas, specialiuosius reikalavimus ir visus kitus reikalingus suderinimus, leidimus ir (arba) sutikimus iš atsakingų institucijų ir (arba) asmenų, taip pat organizuoti inžinerinių tyrinėjimų atlikimą (topografija, geologija ir kt.).
- 2.2.4. Techninio projekto sprendinius Užsakovo peržiūrai, derinimui ir (arba) pastaboms Rangovas pateikia skaitmeniniu *.pdf, *.dwg, *.docx, *.xlsx arba *.tif formatu su galimybe redaguoti.
- 2.2.5. Techninio projekto Užsakovui teikiamų bylų pavadinimai ir bylų išdėstymo tvarka skaitmeninėje laikmenoje turi atitikti Techninio projekto bylų išdėstymą popieriniame variante.
- 2.2.6. Užsakovas per 20 darbo dienų nuo Techninio projekto dokumentacijos pateikimo arba per 10 darbo dienų nuo pakartotinio pateikimo ją suderina arba pateikia Rangovui argumentuotas pastabas. Jei Užsakovas vėluoja suderinti techninį projektą arba pateikti pastabas, Rangovas turi teisę techninį projektą suderinti vienašališkai, apie tai raštu įspėjęs Užsakovą ne mažiau kaip prieš 5 darbo dienas.
- 2.2.7. Derinimui Rangovas pateikia tik tinkamai parengtą ir patikrintą Techninį projektą. Jei Rangovo pateiktas Techninis projektas neatitinka Sutartyje keliamų reikalavimų, yra neišbaigtas, jame randama daug techninio pobūdžio ar kitų klaidų, dėl kurių nebūtų galima atlikti Techninio projekto ekspertizės, gauti Objekto statybą leidžiantį dokumentą ir (arba) tinkamai atlikti ir užbaigti Objekto statybos darbų ir (arba) jame yra ne visos Techninio projekto sudedamosios dalys, Užsakovas turi teisę Techninio projekto derinimui nepriimti ir grąžinti jį Rangovui tobulinti. Tokiu atveju Užsakovas neprivalo detalizuoti konkrečių trūkumų, o Techninis projektas bus laikomas nepateiktu.
- 2.2.8. Rangovas užtikrina ir garantuoja, kad jo parengtas Techninis projektas atitiks visus Sutarties ir taikytinų teisės aktų keliamus reikalavimus, į jį bus įtraukti visi sprendiniai (skaičiavimai ir modeliavimai, jei yra) reikalingi tinkamam Objekto Darbų vykdymui ir Objekto eksploatavimui pagal paskirtį.
- 2.2.9. Techninis projektas laikomas suderintu, kai ant jo pasirašo Užsakovo atstovas arba Rangovas suderina vienašališkai pagal Sąlygų 2.2.6. p. Techninis projektas Užsakovo suderinimui turi būti pateikiamas:
- 2 egz. popieriniame variante (po vieną Rangovui ir Užsakovui);
  - skaitmeninėje laikmenoje *.pdf arba *.tif formatu, brėžiniai ir schemas – *.dwg formatu su galimybe redaguoti, o sąnaudų kiekių žiniaraščiai – *.xls ir/ar *.docx formatu.
- 2.2.10. Po Techninio projekto suderinimo bet kokius Techninio projekto pakeitimus Rangovas turi derinti su Užsakovu iš naujo šiame skyriuje nurodyta tvarka.
- 2.2.11. Jei pagal teisės aktų reikalavimus turi būti atlikta Techninio projekto ekspertizė, ekspertizės atlikimą organizuoja Užsakovas (t. y. samdo reikiamus ekspertus ekspertizei atlikti ir savo sąskaita apmoka už suteiktas paslaugas). Techninio projekto ekspertizė atliekama po to, kai Užsakovas suderina Techninį projektą (Techninį projektą ekspertizei pristato Rangovas (pateikdamas Užsakovui priėmimo – perdavimo aktą su detaliu bylų sąrašu), pristatymo adresą Užsakovas nurodys prieš Techninio projekto pateikimą ekspertizei). Ekspertizės aktą Užsakovo pasamdyti ekspertai pateiks per 20 darbo dienų nuo Techninio projekto pateikimo ekspertizei dienos. Jei Techninis projektas bus teikiamas ekspertams pakartotiniam derinimui, laikytina, kad už Darbų vėlavimą yra atsakingas Rangovas. Techninį projektą pagal ekspertizės išvadas Rangovas turi koreguoti neatlygintinai.
- 2.2.12. Jei pagal teisės aktų reikalavimus Darbams pradėti reikalingi statybą leidžiantys dokumentai, Rangovas pagal Užsakovo suteiktus įgaliojimus organizuoja Objekto statybą leidžiančių dokumentų gavimą Užsakovo vardu. Rangovui gavus Objekto statybą leidžiančius dokumentus, Rangovas Užsakovui pateikia galutinai parengtą Techninį projektą:
- 1 egz. popieriniame variante su žyma „Originalas“ ir originaliais atsakingų asmenų parašais;
  - 1 egz. popieriniame variante originalo kopija;

- c) skaitmeninėje laikmenoje *.pdf arba *.tif formatu, brėžinius ir schemas – *.dwg formatu su galimybe redaguoti, o sąnaudų kiekių žiniaraščius – *.xls ir/ar *.docx formatu.

2.2.13. Techninis projektas laikomas parengtu, kai Užsakovas jį suderina, po ekspertizės patvirtina ir gaunami Objekto statybą leidžiantys dokumentai (kai jie turi būti gauti).

2.2.14. Techninio projekto patvirtinimas nereiškia Darbų apimtį ribojimo ar pakeitimo. Jei Statybos darbų vykdymo metu paaiškės, kad Techninis projektas yra neišsamus, neaiškus, neatitinka jam keliamų reikalavimų ar pagal jį negalima tinkamai atlikti Objekto statybos darbų, Rangovas įsipareigoja neatlygintinai atlikti visus reikiamus Techninio projekto ir atliktų Darbų pakeitimus.

2.3. DARBO PROJEKTAS

2.3.1. Šio skyriaus nuostatos taikomos tuo atveju, kai pagal Sutartį ir (arba) teisės aktų reikalavimus Darbų atlikimui reikalingas Darbo projektas arba jo dalis ir Užsakovas jos nepateikė Rangovui kartu su Sutarties dokumentacija.

2.3.2. Rangovas pagal Techninį projektą turi parengti Darbo projektą ir visą kitą dokumentaciją, privalomą pagal teisės aktų reikalavimus ir reikalingą Darbų atlikimui.

2.3.3. Darbo projektą turi sudaryti tokios pačios dalys, kokios sudaro Techninį projektą, tačiau Rangovas neturi rengti Darbo projekto bendrosios dalies ir dalių, kurių Užsakovas nurodo nerengti.

2.3.4. Darbo projekto sprendinius Rangovas privalo suderinti su Užsakovu ir, jei to reikalauja galiojantys teisės aktai, su kitais asmenimis. Darbo projekto sprendinius Užsakovo peržiūrai, derinimui ir (arba) pastaboms Rangovas pateikia skaitmeniniais *.pdf, *.tif, bei *.docx ir *.xls formatais.

2.3.5. Bylų pavadinimai ir bylų išdėstymo tvarka kompiuterinėje laikmenoje turi atitikti Darbo projekto originalą popieriniame variante.

2.3.6. Rangovas Darbo projektą parengia ir pateikia Grafike nustatytais terminais. Užsakovas per 15 darbo dienų nuo projekto dokumentacijos gavimo suderina Rangovo pateiktus projektinius sprendinius arba pateikia Rangovui argumentuotas pastabas.

2.3.7. Derinimui Rangovas pateikia tik tinkamai parengtą ir patikrintą Darbo projektą. Jei Rangovo pateiktas Darbo projektas neatitinka Sutartyje keliamų reikalavimų, yra neišbaigtas, jame randama daug techninio pobūdžio ar kitų klaidų, dėl kurių nebūtų galima tinkamai atlikti statybos darbų, Užsakovas turi teisę Darbo projekto derinimui nepriimti ir grąžinti jį Rangovui tobulinti. Tokiu atveju Užsakovas neprivalo detalizuoti konkrečių trūkumų, o Darbo projektas bus laikomas nepateiktu.

2.3.8. Jei pagal teisės aktų reikalavimus turi būti atlikta Darbo projekto (jo dalies) ekspertizė, ekspertizės atlikimą organizuoja Užsakovas (t. y. samdo reikiamus ekspertus ekspertizei atlikti ir savo sąskaita apmoka už suteiktas paslaugas). Jei pagal teisės aktų reikalavimus Darbo projekto (jo dalies) ekspertizė neprivaloma, Užsakovas pasilieka teisę organizuoti Darbo projekto (jo dalies) ekspertizės atlikimą savo iniciatyva.

2.3.9. Darbo projekto (jo dalies) ekspertizė atliekama po to, kai Rangovas parengia Darbo projektą ar jo atitinkamą dalį, kuriai reikalinga ekspertizė. Darbo projektą (jo dalį) ekspertizei pristato Rangovas (pateikdamas Užsakovui priėmimo – perdavimo aktą su detaliu bylų sąrašu), pristatymo adresą Užsakovas nurodys prieš Darbo projekto (jo dalies) pateikimą ekspertizei).

2.3.10. Darbo projekto (jo dalies) ekspertizės aktą Užsakovo pasamdyti ekspertai pateiks per 15 darbo dienų nuo Darbo projekto (jo dalies) pateikimo ekspertizei dienos. Jei Darbo projektas (jo dalis) bus teikiamas ekspertams pakartotiniam derinimui, laikytina, kad už Darbų vėlavimą yra atsakingas Rangovas.

2.3.11. Darbo projektą pagal ekspertizės išvadą Rangovas turi koreguoti neatlygintinai.

2.3.12. Darbo projektas ar atskiros jo dalys yra laikomos parengtomis, kai Užsakovas uždeda žymą „Pritariu statyti“. Darbo projekto arba atskirų jo dalių, reikalingų Užsakovo pritarimui gauti teisės aktų nustatyta tvarka (žymai „Pritariu statyti“), projekcinė dokumentacija pateikiama:

- a) 2 egz. popieriniame variante (po vieną Rangovui ir Užsakovui);
- b) skaitmeninėje laikmenoje *.pdf, *.docx arba *.tif formatu, brėžiniai ir schemas – *.dwg formatu su galimybe redaguoti, o sąnaudų kiekių žiniaraščiai – *.xls formatu.

2.3.13. Atlikus statybos Darbus, darbo projektas su žyma „*Taip pastatyta*“ (darbo projektas atitinkantis atliktus statybos Darbus) pateikiamas:

- a) 1 egz. popieriniame variante su žyma „Originalas“ ir originaliais atsakingų asmenų parašais;
- b) 1 egz. popieriniame variante originalo kopija;
- c) skaitmeninėje laikmenoje *.pdf, *.docx arba *.tif formatu, brėžinius ir schemas – *.dwg formatu su galimybe redaguoti, o sąnaudų kiekių žiniaraščius – *.xls formatu.

2.4. PROJEKTO VYKDYMO PRIEŽIŪRA

2.4.1. Projekto vykdymo priežiūra atliekama, jei to reikalauja teisės aktų reikalavimai.

2.4.2. Jei Darbai atliekami pagal Užsakovo pateiktą Techninį projektą, Projekto vykdymo priežiūrą organizuoja Užsakovas.

- 2.4.3. Jei Darbai atliekami pagal Techninį projektą, kurį parengė Rangovas vykdydamas Sutartį, projekto vykdymo priežiūrą normatyvinių statybos dokumentų nustatyta tvarka organizuoja Rangovas, laikydamasis šių reikalavimų:
- a) Statinio projekto vykdymo priežiūra turi būti vykdoma vadovaujantis STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ ir apimti Techniniame projekte numatytų Darbų vykdymo priežiūrą;
  - b) Statinio projekto vykdymo priežiūra atliekama Statybvietyje. Už išlaidas biuro patalpoms, patalpoms Statybvietyje, ryšių, transporto, draudimo paslaugoms ir kitoms su statinio projekto vykdymo priežiūra susijusioms veikloms atsakingas Rangovas;
  - c) Statinio projekto vykdymo priežiūra privalo būti vykdoma ne mažiau kaip 5 val. per savaitę deleguojant į Statybvietyje statinio projekto vykdymo priežiūros vadovą ar/ir statinio projekto dalies vykdymo priežiūros vadovą (-us) (priklausomai nuo vykdomų Darbų srities). Statinio projekto dalies vykdymo priežiūros vadovas (-ai) privalo pasirašyti paslėptų statybos konstrukcijų ir paslėptų statybos darbų patikrinimo, inžinerinių tinklų, technologinių inžinerinių sistemų išbandymo pripažinimo tinkamais naudoti aktus ir kitus statybos vykdymo dokumentus, jei jie atitinka statinio projektą bei normatyvinių dokumentų reikalavimus;
  - d) Statinio projekto vykdymo priežiūra vykdoma nuo Darbų pradžios iki Statybos užbaigimo akto užregistravimo dienos IS „Infostatyba“;
  - e) Statinio projekto vykdymo priežiūros vadovas ar/ir statinio projekto dalies vykdymo priežiūros vadovas (-ai) privalo atvykti į Objektą ir dalyvauti susitikimuose su Rangovu ir Užsakovu, atsižvelgiant į Darbų eigą, atliekamus Darbus ir svarstomus klausimus;
  - f) Rangovas privalo rengti tarpines ir baigiamąją ataskaitas. Tarpinės ataskaitos rengiamos Užsakovui pareikalavus. Jose aprašoma statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugos teikimo veikla, rekomendacijos bei išvados dėl vykdomų Darbų atitikimo Techninio projekto sprendiniams. Baigiamojoje ataskaitoje glaustai aprašoma Projekto vykdymo ir priežiūros eiga, ji pateikiama Užsakovui iki prašymo IS „Infostatyba“ užregistravimo. Ataskaitos rengiamos lietuvių kalba, 2 egzemplioriais ir pateikiamos Užsakovui.

3. STATYBOS DARBAI

3.1. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

- 3.1.1. Rangovas, laikydamasis Sutartyje, projektavimo dokumentuose, Įrangos ir Medžiagų gamintojų, technologinėse kortelėse ir teisės aktuose nurodytų reikalavimų, turi atlikti statybos, montavimo, derinimo, testavimo ir kitus juose nurodytus Darbus.
- 3.1.2. Rangovas statybos Darbus turi teisę pradėti tik po to, kai Rangovas:
- a) parengia Techninį projektą (jei turi parengti);
  - b) Užsakovo vardu gauna statybą leidžiančius dokumentus (jei turi gauti);
  - c) parengia Grafiką arba jį atnaujina, jei Grafiko statybos darbų dalis nebuvo išsamai;
  - d) parengia atitinkamą darbo projekto dalį (jei turi būti parengta);
  - e) pateikia draudimo liudijimų (polisų) kopijas Užsakovui (Sąlygų 8.8 skyrius);
  - f) paskiria Darbų vadovus ir jų kontaktinius duomenis pateikia Užsakovui (Sąlygų 3.2 skyrius);
  - g) parengia Darbų vykdymo technologinį projektą;
  - h) pateikia Statybvietyje, aplinkinių teritorijų ir privažiavimo kelių foto nuotraukas Užsakovui (Sąlygų 4.3 skyrius);
  - i) priima Statybvietyje ar jos dalį, kurioje turi būti vykdomi Darbai;
  - j) įvykdo visus teisės aktuose nurodytus reikalavimus, reikalingus statybos Darbams pradėti.
- 3.1.3. Rangovas turi pats pasirūpinti elektros energijos, vandens, dujų ir kitų komunalinių paslaugų, kurių gali prireikti Darbams atlikti tiekimu į Statybvietyje, jei Sutartyje nenurodyta kitaip. Sumontuotų Įrenginių veikimui (paleidimui, testavimui, bandymams, derinimui ir pan.) reikalingą elektros energiją tiekia Užsakovas.
- 3.1.4. Vykdydamas Darbus Rangovas turi užtikrinti turto, aplinkos ir žmonių apsaugą nuo Sutarties vykdymo ir/ar atliekamų Darbų sukeliamų pavojų.
- 3.1.5. Rangovas statybos Darbus pradeda su Užsakovu suderintu laiku. Jeigu nėra gamybinio būtinumo, Rangovas privalo darbą organizuoti taip, kad Darbai būtų vykdomi ir perduodami darbo dienomis Užsakovo darbo valandomis (pirmadieniais – ketvirtadieniais nuo 7:30 iki 16:30 val., penktadieniais nuo 7:30 iki 15:15 val.).
- 3.1.6. Rangovas, baigęs Įrenginių montavimo darbus ir bandymus, įsipareigoja juos perduoti Užsakovui su visais eksploatavimui reikalingais operatyviniais ir informaciniais užrašais lietuvių kalba, pagal Sutartyje nurodytus reikalavimus, taip pat apmokyti Užsakovo personalą eksploatuoti sumontuotus Įrenginius.

3.2. DARBŲ VADOVAI

- 3.2.1. Iki Sutarties pasirašymo dienos Rangovas turi būti paskyręs toliau nurodytus Pirkimo sąlygų kvalifikacinius reikalavimus atitinkančius (jei tokie reikalavimai buvo numatyti Pirkimo sąlygose), šiame punkte nurodytus vadovaujančius specialistus, bei jų sąrašą pateikti Užsakovo atstovui, sąrašė nurodant jų vardus, pavardes ir telefono numerius:
- teisės aktų nustatyta tvarka atestuotą statinio statybos vadovą;
  - teisės aktų nustatyta tvarka atestuotą ne žemesnę kaip aukštą apsaugos nuo elektros kategoriją (AK) turintį darbų vadovą;
  - teisės aktų nustatyta tvarka atestuotą (-us) ne žemesnę kaip vidurinę apsaugos nuo elektros kategoriją (VK) turintį (-ius) darbų vykdytoją (-us).
- 3.2.2. Rangovas turi užtikrinti, kad jo nurodytas statinio statybos vadovas visą statybos Darbų vykdymo laiką nuolat būtų Objekte, organizuotų statybos Darbus ir jų vykdymo klausimais atstovautų Rangovui santykiuose su Užsakovu ir (ar) kitais rangovais. Statinio statybos vadovo Objekte gali nebūti tik dėl pateisinamų priežasčių, apie jas ir jų trukmę iš anksto informavus Užsakovo atstovą. Statinio statybos vadovas per visą statybos Darbų vykdymo laiką turi būti pasiekiamas Rangovo nurodytu mobiliuoju telefonu. Kai statybos Darbai vykdomi keliomis pamainomis, Rangovas gali paskirti daugiau nei vieną statinio statybos vadovą.
- 3.2.3. Užsakovas turi teisę reikalauti pakeisti Rangovo Darbų atlikimui ir koordinavimui paskirtus asmenis kitais, jei paskirtas asmuo:
- nuolat netinkamai organizuoja Darbus,
  - aplaidžiai vykdo pareigas,
  - nesugeba užtikrinti Sutarties sąlygų laikymosi atliekant statybos Darbus,
  - tampa žinoma arba kyla pagrįstų abejonų, kad yra įvykdęs korupcinio pobūdžio veiklą ir (arba)
  - savo elgesiu kelia grėsmę saugai darbe, sveikatai, aplinkai ir turtui.
- 3.2.4. Užsakovas iki statybos Darbų pradžios Rangovui pateiks savo darbo grupės narių sąrašą (pareigas, vardus, pavardes ir telefono numerius), kurie turi teisę be atskiro leidimo lankytis Statybvietėje ir priimti sprendimus pagal pareigas priskirtos kompetencijos ribose. Jei atliekant Darbus, teisės aktų nustatyta tvarka turi būti atliekama Objekto statybos techninė priežiūra, Užsakovas sąrašė taip pat nurodo asmenis, kurie vykdys Objekto statybos techninę priežiūrą. Pateiktą sąrašą Užsakovo atstovas turi teisę bet kada pakeisti, apie tai informuodamas Rangovą.

3.3. STATYBVIETĖ

- 3.3.1. Užsakovas suteikia teisę Rangovui naudotis Darbų atlikimui reikalinga Statybvieta Užsakovo nuosavybės, nuomos ir (arba) kita teise valdomų žemės sklypų, kuriuose yra Objektas, taip pat Objektui nustatytų apsaugos zonų ir (arba) servitutų ribose, Grafike nustatytais terminais.
- 3.3.2. Statybvieta Rangovui perduodama abiem Šalims pasirašant Statybvietės priėmimo – perdavimo aktą, kuriame pažymėta Statybvietės teritorija ir jos ribos. Prie Statybvietės priėmimo – perdavimo akto pridedamos Statybvietės foto nuotraukos pagal Sąlygų 4.3 skyrių.
- 3.3.3. Jei Sutartyje nurodytų Statybvietės naudojimo sąlygų Rangovui nepakanka Darbams atlikti, Darbų atlikimui trūkstama vieta Rangovas pasirūpina pats savo lėšomis.
- 3.3.4. Darbų vykdymo metu Rangovas turi:
- Statybvieta naudoti tik Darbų atlikimui, garantuoti joje teisėtą bei saugų darbą, priešgaisrinę ir aplinkos apsaugą bei darbo higieną;
  - Statybvietėje įrengti reikalingas darbų vietas, įrenginius, aptvėrimus, ženklus ir atlikti kitus su tuo susijusius darbus;
  - visą laiką užtikrinti Statybvietės tinkamą būklę, švarą ir pašalinti iš jos visus kliuvinius, tinkamai saugoti arba pašalinti iš Statybvietės visus nebereikalingus įrengimus, medžiagas, duženas, šiukšles/atliekas, laikinus statinius ir laikinus Darbus;
  - užtikrinti laisvą Užsakovo atstovo ir jo raštu nurodytų asmenų patekimą į Statybvieta, taip pat sudaryti sąlygas Užsakovui ar jo nurodytiems asmenims atlikti kitus Statybvietėje reikalingus atlikti darbus, kurių Rangovas neatlieka;
  - atlikus Darbus, atstatyti Statybvieta į iki Darbų atlikimo buvusią būklę, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių to negalima padaryti arba Sutartyje nurodyta kitaip;
- 3.3.5. Atliekant naujos statybos ar rekonstrukcijos Darbus (išskyrus elektros oro linijų ir kabelių linijų) Rangovas turi perduotą Statybvieta aptverti ir užtikrinti Statybvietės ir joje esančio Užsakovo bei tretiesiems asmenims priklausančio turto apsaugą visą parą bei vykdyti kitus fizinės saugos reikalavimus (jei tokie numatyti Sutartyje ir (arba) teisės aktuose).
- 3.3.6. Kai Statybvieta patenka į tretiesiems asmenims priklausančius žemės sklypus ir teritorijas, Rangovas teisės aktų nustatyta tvarka turi jų savininkus ar valdytojus informuoti apie Darbų atlikimą. Rangovas taip pat turi žemės sklypų ir teritorijų savininkams ar valdytojams sumokėti kompensaciją už dėl Darbų vykdymo patirtus nuostolius, jei toks apmokėjimas yra privalomas teisės aktų nustatyta tvarka ir to nėra padaręs Užsakovas iki Pirkimo pradžios.

- 3.3.7. Statybvietėje Rangovas turi teisę patiekti, iškrauti, priimti ir sandėliuoti bei saugoti statybos Darbams reikalingus įrenginius, Medžiagas ir techniką, taip pat įrengti laikinus statinius (prieš tai gavęs raštišką Užsakovo sutikimą), kurie reikalingi statybos Darbams atlikti ir įrenginiams, Medžiagoms bei asmeninėms apsaugos priemonėms saugoti ar Darbams organizuoti.
- 3.3.8. Statybvietėje esantys Rangovo darbuotojai turi dėvėti Darbų atlikimui pritaikytus darbo drabužius ir avalynę. Iš darbuotojų aprangos turi būti galima atskirti, iš kokios įmonės yra darbuotojas.
- 3.3.9. Tais atvejais, kai Statybvietėje dirba Užsakovas ar jo nurodyti asmenys, tarp Rangovo ir Užsakovo (arba Užsakovo nurodytų asmenų) gali būti sudaromas atskiras raštiškas susitarimas, kuriame būtų nurodytos tokių darbų atlikimo sąlygos ir tvarka Statybvietėje.

3.4. PRIVAŽIAVIMO KELIAI

- 3.4.1. Rangovas turi rasti jam tinkamus privažiavimo kelius bei maršrutus į Statybvietę ir (arba) juos įrengti. Užsakovas negarantuoja galimybės (išskyrus, kai kelias priklauso pačiam Užsakovui) ar tinkamumo naudotis konkrečiu privažiavimo keliu.
- 3.4.2. Rangovas savo lėšomis turi įrengti reikalingus privažiavimo kelių ženklus, aptvėrimus, atlikti kitus tinkamam šių kelių naudojimui reikalingus Darbus.
- 3.4.3. Privažiavimo į Statybvietę keliais Rangovas privalo naudotis tinkamai, atsižvelgdamas į konkrečias aplinkybes ir esamą situaciją.
- 3.4.4. Rangovas turi:
- a) užtikrinti privažiavimo kelių, kuriais važiuoja Rangovo transportas, apsaugą nuo šio transporto ir Rangovo personalo keliamos žalos;
  - b) užtikrinti, kad privažiavimo keliais netrukdomai ir saugiai galėtų naudotis Užsakovas, kiti Statybvietėje dirbantys rangovai, bei asmenys, kuriems šie keliai yra skirti;
  - c) užtikrinti privažiavimo kelių tinkamą būklę, švarą ir pašalinti iš jų visus kliuvinius;
  - d) apsaugoti aplink privažiavimo kelius esančias teritorijas ir objektus nuo Rangovo transporto sukeliama dulkių.
- 3.4.5. Baigęs Darbus, privažiavimo kelius Rangovas turi atstatyti į iki Darbų atlikimo buvusią jų būklę, išskyrus atvejus, kai Sutartyje ar Techniniame projekte nurodyta kitaip arba su kelio savininku ar valdytoju Rangovas raštiškai nesusitarė kitaip.
- 3.4.6. Rangovas turi pasirūpinti visais su privažiavimo kelių tinkamu naudojimu susijusiais leidimais ir suderinimais, sumokėti reikiamus mokesčius ir kompensacijas.

3.5. ATJUNGIMAI

- 3.5.1. Visi Darbams atlikti reikalingi elektros įrenginių atjungimai Rangovui suteikiami Užsakovo nustatyta tvarka.
- 3.5.2. Jei Šalys nesusitaria kitaip, Rangovas visus atjungimui reikalingus dokumentus teikia ir visus su atjungimu susijusius veiksmus derina per Užsakovo atstovą.
- 3.5.3. Likus ne mažiau kaip mėnesiui iki suplanuoto atjungimo pradžios, Rangovas turi pateikti paraišką šiam atjungimui gauti. Jei gavus paraišką paaiškėja, kad toks atjungimas yra negalimas, Šalys derina kitą atjungimo laiką.
- 3.5.4. Rangovas yra informuotas, kad elektros įrenginiai gali būti atjungti tik esant palankioms aplinkybėms, atsižvelgiant į esamą perdavimo tinklo apkrovimą ir patikimumą. Šios aplinkybės nepriklauso nuo Užsakovo valios, todėl Šalys susitaria, kad bet koks atjungimo laiko nesuderinimas ar elektros įrenginių atjungimo nesuteikimas suplanuotu laiku, negali ir nebus laikomas Darbų sustabdymu dėl Užsakovo kaltės.

3.6. DEMONTAVIMAS

- 3.6.1. Užsakovo reikmėms nereikalingus Rangovo pagal Sutartį demontuotus įrenginius Rangovas turi išardyti, o susidariusias antrines žaliavas (metalus) Užsakovo vardu, dalyvaujant Užsakovo paskirtajam statinio statybos techniniam prižiūrėtojui ar kitam Užsakovo atstovo nurodytam darbuotojui, perduoti Užsakovui arba jo nurodytai žaliavas perdirbančiai įmonei. Rangovas šias žaliavas iki jų perdavimo Užsakovui arba jo nurodytai įmonei, privalo tinkamai saugoti Statybvietėje, taip pat sudaryti sąlygas prie jų privažiuoti (bet kuriai tam tikslui skirtai transporto priemonei), supjaustyti ir išvežti.
- 3.6.2. Tolimesniam naudojimui tinkamus demontuotus įrenginius, konstrukcijas ir medžiagas Rangovas privalo perduoti Užsakovui pagal Šalių pasirašytą priėmimo-perdavimo aktą. Šiuos demontuotus įrenginius, konstrukcijas ir medžiagas Rangovas pristato (pakrauna, perveža, iškrauna) į Sutartyje nurodytas vietas, o jei tokios nenurodytos – Rangovas demontuotus įrenginius, konstrukcijas ir medžiagas perduoda Užsakovui Statybvietėje. Dėl tinkamumo tolesniam naudojimui sprendžia Užsakovas.

3.7. APLINKOSAUGA

- 3.7.1. Rangovas turi laikytis galiojančių teisės aktų ir Techninio projekto aplinkosaugos reikalavimų.
- 3.7.2. Rangovas turi organizuoti ir vykdyti Darbų metu susidarančių atliekų apskaitą, surinkimą, rūšiavimą, ženklavinimą ir perdavimą atitinkamiems pagal atliekų rūši atliekų tvarkytojams. Iki Darbų vykdymo pradžios Rangovas turi paskirti asmenį, atsakingą už atliekų ir nuotekų tvarkymą Darbų vykdymo vietose, ir apie paskyrimą informuoti Užsakovo atstovą.
- 3.7.3. Atliekų tvarkymo dokumentuose turi būti nurodytas Objekto pavadinimas, adresas, o atliekų gamintoju (turėtoju) – nurodomas Rangovas. Užsakovo prašymu, statybos Darbų metu Rangovas privalo pateikti Objekto statybos techninę priežiūrą vykdančioms asmenims atliekų sutvarkymą patvirtinančius dokumentus.
- 3.7.4. Turinčios vertę atliekos (metalai, alyva, kai jos kiekis didesnis kaip 6 t) perduodamos atliekų tvarkymo įmonėms, su kuriomis Užsakovas turi sudaręs pardavimo sutartį. Perdavimo dokumentus be Rangovo atstovo pasirašo ir Užsakovo atstovas.
- 3.7.5. Susidarančių atliekų tvarkymui Rangovas arba jo subrangovas turi būti įregistruotas atliekas tvarkančių įmonių registre. Susidarančių pavojingų atliekų tvarkymui Rangovas arba jo subrangovas privalo turėti pavojingų atliekų tvarkymo licenciją ir turėti kvalifikuotus darbuotojus, turinčius teisę tvarkyti atliekas.
- 3.7.6. Tuo atveju, jei Darbai vyks jautrioje poveikiui teritorijose, aprašytose Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje ir (ar) Techniniame projekte, Rangovo paskirti kvalifikuoti specialistai Darbų atlikimo metu turi vykdyti ekologinę priežiūrą ir Užsakovui kiekvieno mėnesio pabaigoje teikti ekologinės priežiūros ataskaitą.
- 3.7.7. Rangovas įsipareigoja nedelsiant informuoti Užsakovą telefonu ir elektroniniu paštu apie įvykčius aplinkos taršos atvejus, vykdant Darbus Objekte, ir imtis priemonių taršos lokalizavimui ir likvidavimui.

3.8. SAUGA DARBE

- 3.8.1. Darbus Rangovas ir jo subrangovai gali vykdyti tik turėdami galiojantį, Užsakovo nustatyta tvarka išduotą leidimą dirbti veikiančiuose aukštos įtampos elektros įrenginiuose.
- 3.8.2. Rangovas užtikrina, kad jo darbuotojai ar jo pasitelktų subrangovų darbuotojai, atlikdami Sutartimi sulgytus Darbus, vykdys darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos, apsaugos nuo elektros ir higienos teisės aktų reikalavimus bei užtikrins teisėtą ir saugų darbą.
- 3.8.3. Rangovas užtikrina, kad jo ir jo pasamdyti darbuotojai ir (arba) tretieji asmenys nebūtų apsvaigę nuo alkoholio, narkotinių, toksinių ir (arba) psichotropinių medžiagų. Kilus įtarimų dėl asmenų apsvaigimo nuo nurodytų medžiagų, Užsakovas turi teisę juos patikrinti alkotesteriu ir kitais mediciniškai patvirtintais būdais. Jei patikrinimo rezultatai yra teigiami arba asmuo atsisako būti patikrintas, Rangovas privalo užtikrinti, kad šis asmuo nedelsiant būtų pašalintas iš darbo vietos ir be atskiro Užsakovo sutikimo į ją nebūtų įleistas.
- 3.8.4. Prieš statybos Darbų pradžią, su Rangovu suderintu laiku, Užsakovas instruktuoja Rangovo darbų vadovus, kurie vykdys Sutartyje nurodytus darbus, bendrais saugos darbe klausimais: supažindina su atliekamų darbų tvarka, esančiais ir galimais rizikos veiksniais, su praėjimais ir pravažiavimais, su Objekto teritorija, darbo tvarkos taisyklėmis bei kitais darbuotojų saugos ypatumais ir tai įformina Rangovo ir komandiruito personalo saugos darbe instruktavimų registravimo žurnale. Rangovo darbų vadovai instruktuojami lietuvių kalba. Už visų kitų Rangovo, subrangovo darbuotojų, kurie vykdys Sutartyje nurodytus darbus, saugos darbe klausimais instruktavimą ir supažindinimą atsakingas Rangovas.
- 3.8.5. Rangovas privalo savo sąskaita ir priemonėmis užtikrinti, kad darbuotojams, nesuprantantiems lietuvių kalbos, instruktavimas būtų tinkamai išverstas į šioms asmenims suprantamą kalbą.
- 3.8.6. Rangovas užtikrina, kad prieš pradėdamas darbus pasirašys tarpusavio saugaus darbo atsakomybės ribų aktą ir atliekant Darbus laikysis saugos darbe, technologinių, aplinkos apsaugos, gaisrinės saugos ir kitų reikalavimų bei teisėtų ir pagrįstų Užsakovo nurodymų, nepažeis trečiųjų asmenų interesų ir užtikrins, kad nurodytų reikalavimų laikysis Rangovo bei darbams atlikti Rangovo pasitelktų subrangovų darbuotojai.
- 3.8.7. Rangovas įsipareigoja nedelsiant informuoti Užsakovą telefonu ir elektroniniu paštu apie įvykčius nelaimingus atsitikimus bei atlikti įvykusių nelaimingų atsitikimų tyrimą ir vykdyti jų apskaitą (jei įvykyje dalyvavo Rangovas ar jo atstovas). Prireikus, tyrimo komisijos vadovo prašymu, Užsakovas skiria kompetentingą asmenį darbui komisijoje.

3.9. ĮRENGINIAI IR MEDŽIAGOS

- 3.9.1. Rangovo atliekamų Darbų ir naudojamų Įrenginių bei Medžiagų kokybė turi atitikti galiojančių Lietuvos Respublikoje arba Lietuvoje įteisintų Europos Sąjungos normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties bei aplinkosaugos dokumentų ir standartų reikalavimus, visi privalomi sertifikuoti Įrenginiai ir Medžiagos turi turėti Lietuvos Respublikoje galiojančius sertifikatus. Įrenginiai ir Medžiagos turi būti nauji, kokybiški, pagaminti ne anksčiau kaip prieš 12 mėnesių iki Sutarties sudarymo dienos.
- 3.9.2. Rangovo teikiamų Įrenginių ir Medžiagų techniniai duomenys turi atitikti Sutarties, Techninio projekto, gamintojų bei Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų reikalavimus.
- 3.9.3. Likus ne mažiau kaip 30 dienų iki Įrenginių, įskaitant, bet neapsiribojant gelžbetonines ir metalo konstrukcijas, gamybos pradžios Rangovas privalo informuoti Užsakovą apie šių įrenginių gamybos vietą, terminus ir sudaryti galimybę

Užsakovo atstovams apsilankyti gamybos vietoje, siekiant įvertinti gamybos technologiją, procesą ir kokybę. Visas Užsakovo atstovų išlaidas, susijusias su kelione į gamybos vietą, apmokės Užsakovas.

- 3.9.4. Montuojamų Medžiagų ir (arba) Įrangos sertifikatus Rangovas turi perduoti Užsakovui jų pristatymo į Statybvietai metu. Kitu atveju Užsakovas turi teisę pareikalauti, kad Rangovas nedelsiant savo sąskaita pašalintų Sutarties sąlygų neatitinkančias Medžiagas ir (arba) Įrangą iš Statybvietai.
- 3.9.5. Rangovas Įrenginius ir Medžiagas montuoja ir išbando pagal jų gamintojų ir Techninėje užduotyje nustatytus reikalavimus. Rangovas Įrenginius ir Medžiagas naudoja ir montuoja tik pagal techninių specifikacijų reikalavimus.
- 3.9.6. Rangovo tiekiami Įrenginiai ir gaminiai (pamatai, metalo konstrukcijos, gelžbetonio gaminiai ir kt.) turi būti pagaminti pagal Europos Sąjungos standartus arba atitinkamus tarptautinius standartus ir išbandyti pagal IEC standartus arba lygiaverčių standartų reikalavimus.
- 3.9.7. Teikiami elektros apskaitai srovės ir įtampos matavimo transformatoriai iki Objekto statybos užbaigimo procedūrų pradžios turi būti įrašyti į Lietuvos matavimo priemonių registrą, su Lietuvoje pripažintais gamintojo, Lietuvos arba kitos Europos Sąjungos šalies akredituotos laboratorijos išduotais patikros sertifikatais ar pastaruosius pakeičiančiais žymenimis, patvirtinančiais jų matavimo tikslumą.
- 3.9.8. Kai Sutartyje nurodyta, kad atitinkamus Įrenginius ir (arba) Medžiagas Rangovui pateikia Užsakovas, Rangovas šiuos Įrenginius ir Medžiagas turi: [a] Sutartyje nurodytoje jų perdavimo vietoje pakrauti, [b] transportuoti į Statybvietai, [c] iškrauti ir [d] sumontuoti.
- 3.9.9. Jei Užsakovas Rangovo montuojamų Įrenginių neekspluatuoja, Rangovas turi apmokėti Užsakovo darbuotojus naudotis sumontuotais Įrenginiais.

3.10. PAGRINDINIAI ĮRENGINIAI

- 3.10.1. Rangovas gali užsakyti ir montuoti tik tuos Pagrindinius įrenginius, kuriems pritarė Užsakovas.
- 3.10.2. Iki Pagrindinių įrenginių užsakymo, Rangovas turi pateikti Užsakovo atstovui visų planuojamų montuoti Pagrindinių įrenginių sąrašą (nurodant konkrečius Pagrindinių įrenginių gamintojus bei modelius) ir šių Įrenginių techninę dokumentaciją, patvirtinančią jų atitikimą Sutarties reikalavimams. Užsakovo atstovas, per 10 darbo dienų nuo visos reikiamos dokumentacijos pateikimo, raštu informuoja Rangovą apie pritarimą Pagrindinių įrenginių užsakymui arba pateikia Rangovui pastabas dėl jų neatitikimo Sutarties reikalavimams. Pagrindiniai įrenginiai, kurių atitikimas Sutarties sąlygoms buvo tikrinamas Pirkimo metu, pakartotinai netikrinami.
- 3.10.3. Rangovas turi teisę keisti pasiūlytus Pagrindinius įrenginius, jei Pagrindiniai įrenginiai nebegaminami, jų negalima įsigyti rinkoje, Rangovas pasiūlo naujesnę ir (ar) techniškai pažangesnę Įrenginio versiją, taip pat jei dėl Nenugalimos jėgos ar kitų pagrįstų aplinkybių atitinkamų Pagrindinių įrenginių negalima užsakyti ir (arba) sumontuoti nepažeidžiant Darbų atlikimo termino ar etapų terminų. Tokiu atveju keičiami Pagrindiniai įrenginiai prieš juos užsakant turi būti pateikti Užsakovo įvertinimui šiame skyriuje aukščiau nurodyta tvarka (gali būti keičiami ir tie Pagrindiniai įrenginiai, kurie buvo pateikti Pirkimo metu). Kartu su prašymu pakeisti Pagrindinius įrenginius, Rangovas taip pat turi nurodyti ir tokio pakeitimo argumentus. Užsakovas, įvertinęs pateiktus argumentus, gali nepritarii Pagrindinių įrenginių pakeitimui, tačiau tai neatleidžia Rangovo nuo atsakomybės dėl netinkamo sutartinių įsipareigojimų vykdymo.
- 3.10.4. Rangovas Užsakovui ir (arba) jo nurodytiems asmenims turi sudaryti galimybę dalyvauti visuose Pagrindinių įrenginių gamykliniuose bandymuose, kurių privalomas atlikimas numatytas IEC arba lygiaverčių standartų reikalavimuose ir (arba) Techninėje užduotyje ir (arba) prie Sutarties pateikiamose techninėse specifikacijose. Rangovas, ne vėliau kaip prieš 30 kalendorinių dienų iki gamyklinių bandymų pradžios, turi Užsakovo atstovui raštu pranešti apie gamyklinių bandymų laiką ir vietą bei pateikti planuojamų bandymų programą. Kelionių, apgyvendinimo ir draudimo išlaidas susimoka pats Užsakovas, tačiau Rangovui pakeitus gamyklinių bandymų laiką ir (arba) vietą, Rangovas kompensuoja dėl šio pakeitimo patirtus Užsakovo nuostolius arba pats neatlygintinai organizuoja Užsakovo atstovų kelionę ir apgyvendinimą nauju laiku Užsakovui priimtinais sąlygomis.
- 3.10.5. Pagrindinių įrenginių sėkmingai atlikti bandymai turi būti patvirtinti šių Pagrindinių įrenginių tipo bandymų protokolų kopijomis. Jeigu Pagrindiniai įrenginiai pagaminti ne Europos Sąjungos šalyse, tuomet šių Pagrindinių įrenginių tipo bandymai turi būti atlikti Europos Sąjungos standartus atitinkančios ir akredituotos bandymų ir kalibravimų laboratorijos.

3.11. MATAVIMO PRIEMONĖS

- 3.11.1. Rangovo naudojamos matavimo priemonės turi būti metrologiškai patikrintos (kalibruotos) su gamintojo laboratorijos arba kitos Europos Sąjungos šalies akredituotos laboratorijos išduotais dokumentais (sertifikatais) ar žymenimis, patvirtinančiais nustatytą matavimo tikslumą bei šių matavimo priemonių techniniais aprašymais ir naudojimo instrukcijomis.
- 3.11.2. Įrenginių darbinių ir izoliacijos charakteristikų matavimams, patikrinimams ir bandymams turi būti naudojama įranga, turinti jos patikrinimą ar kalibravimą atlikusios laboratorijos išduotus dokumentus arba turi būti paženklinta galiojančiais patikrinimą ir kalibravimą atlikusios laboratorijos žymenimis.

3.12. PASLĖPTI DARBAI

- 3.12.1. Paslėpti Darbai gali būti užbaigiami (t. y. jie gali būti uždengti) tik juos patikrinus ir priėmus Užsakovui.
- 3.12.2. Apie numatomą paslėptų Darbų uždengimą Rangovas Užsakovą turi informuoti ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas.

- 3.12.3. Jeigu Rangovas laiku nepraneša Užsakovui apie Darbų uždengimą ir nesudaro galimybės Užsakovui patikrinti uždengiamų Darbų, Rangovas, Užsakovui pareikalavus, savo sąskaita atidengia paslėptus Darbus. Užsakovas taip pat turi teisę atidengti paslėptus Darbus pats. Atidengtus Darbus Rangovas vėl uždengia savo sąskaita. Toks uždengtų darbų atidengimas ir (arba) uždengimas nesuteikia teisės Rangovui pratęsti Sutarties vykdymo terminų ir (arba) reikalauti papildomo apmokėjimo.
- 3.12.4. Jei Rangovas Užsakovui tinkamai praneša apie paslėptų Darbų uždengimą, tačiau numatyto laiku Užsakovas neatvyksta patikrinti ir priimti atliekamų Darbų, Rangovas užfiksuoja situaciją, padarydamas foto nuotraukas, skirtas Užsakovui, ir paslėptų Darbų uždengimą atlieka Užsakovui nedalyvaujant. Tokiu atveju, Užsakovui vėliau pareikalavus atliktus Darbus atidengti, šie Darbai atidengiami Užsakovo sąskaita, išskyrus atvejus, kai atidengus Darbus paaiškėja, kad jie buvo atlikti netinkamai.

3.13. KADASTRINIAI MATAVIMAI

- 3.13.1. Šio skyriaus reikalavimai taikomi tuo atveju, kai pagal galiojančių teisės aktų reikalavimus, atlikus Darbus turi būti padarytos Objekto geodezinės nuotraukos ir (arba) atlikti kadastriniai matavimai.
- 3.13.2. Rangovas privalo teisės aktų nustatyta tvarka atlikti Objekto geodezines nuotraukas ir perduoti jas Užsakovo atstovui.
- 3.13.3. Pabaigęs visus statybos Darbus, Rangovas turi atlikti Objekto bei žemės sklypo, kuriame yra Objektas, kadastrinius matavimus ir Užsakovo atstovui pateikti su kadastro tvarkytoju (VĮ Registrų centras) suderintą kadastrinių matavimų bylą (bylas), kuriai atlikta išankstinė kadastro tvarkytojo patikra. Kadastro duomenų bylos, prieš teikiant kadastro tvarkytojui išankstinei patikrai, turi būti pateiktos suderinimui Užsakovo atstovui, ištaisytos pagal pateiktas Užsakovo pastabas ir gautas Užsakovo pritarimas.
- 3.13.4. Kadastrinių matavimų bylą (bylas) Rangovas pateikia kartu su topografinė medžiaga. Kadastrinių matavimų byla (bylos) kartu su topografinė medžiaga Užsakovo atstovui turi būti pateiktos per 5 d. d. nuo kadastro tvarkytojo atliktos išankstinės patikros pagal galiojančių teisės aktų reikalavimus.

3.14. DARBŲ SUSTABDYMAS

- 3.14.1. Užsakovas turi teisę duoti Rangovui nurodymą sustabdyti Darbus arba dalį jų, jei:
- Darbai vykdomi Užsakovo eksploatuojamuose veikiančiuose elektros įrenginiuose, nepasirašius tarpusavio saugos darbe atsakomybės ribų akto;
  - Rangovas arba Rangovo darbuotojai neturi būtinos kvalifikacijos (t. y. kvalifikacijos, kuri reikalinga pagal teisės aktų arba Sutarties reikalavimus), reikalingos Darbams atlikti;
  - Darbų vykdymo vietoje nėra Rangovo paskirtų atsakingų asmenų už darbuotojų saugą;
  - Darbų vykdymo vietoje be pateisinamos priežasties nėra statinio statybos vadovo;
  - Darbai veikiančiuose elektros įrenginiuose vykdomi negavus leidimo iš Užsakovo būdinčio darbuotojo;
  - neįvykdytos organizacinės ir (arba) techninės priemonės Darbams veikiančiuose elektros įrenginiuose arba jų nepakanka darbuotojų saugai užtikrinti;
  - Rangovo darbuotojai dirba be asmeninių apsauginių priemonių, apsaugos nuo elektros priemonių, neįrengtos kolektyvinės apsaugos priemonės, reikalingos Darbams saugiai atlikti;
  - Rangovas neturi reikiamų leidimų, suderinimų ir (arba) parengto projekto atlikti Darbus;
  - Rangovas montuoja netinkamus įrenginius ir Medžiagas, pažeidžia Darbų vykdymo technologiją;
  - Rangovas nėra apsidraudęs reikiamu draudimu arba nėra užtikrinęs Sutarties įvykdymo, kaip numatyta Sutartyje;
  - Rangovas Darbus atlieka neperduotoje Statybvietėje;
  - Rangovas nesilaiko kitų darbuotojų saugos ir sveikatos, gaisrinės saugos, aplinkosaugos, fizinės apsaugos reikalavimų ar kitų sutartinių įsipareigojimų ir dėl to kyla pavojus žmonių sveikatai ar gyvybei, aplinkai, Užsakovo arba trečiųjų asmenų turtui ar teisėtiems interesams;
  - Vyksta tyrimas dėl galimos Rangovo, subrangovo, Darbus atliekančių darbuotojų, valdymo organų narių, apskaitą vedančių darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos (kyšininkavimas, prekyba poveikiu, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą) arba bet koks kitas tyrimas, jei yra pagrįstų priežasčių manyti, kad buvo įvykdyti aukščiau nurodyti pažeidimai ir dėl to atliekamas tyrimas;
  - Rangovas nesilaiko kitų teisės aktuose nurodytų reikalavimų, dėl kurių negali būti atliekami Darbai;

o) Kitais teisėtais pagrindais.

- 3.14.2. Dėl aukščiau šiame skyriuje nurodytų priežasčių Darbai turi būti sustabdyti iki kol bus pašalinti atitinkami pažeidimai, bus imtasi pagrįstų priemonių užtikrinti, kad šie pažeidimai nepasikartotų ateityje, ir bus gautas Užsakovo pritarimas tęsti Darbus.
- 3.14.3. Sustabdžius Darbus dėl aukščiau šiame skyriuje nurodytų priežasčių, bus laikoma, kad Darbai stabdomi dėl Rangovo kaltės ir dėl tokio sustabdymo patirti Rangovo nuostoliai nebus atlyginami ir Rangovas nebus atleidžiamas nuo atsakomybės už sutartinių įsipareigojimų neįvykdymą laiku.
- 3.14.4. Sustabdžius Darbus, stabdomas sutartinių įsipareigojimų, susijusių su Atliktų darbų aktų pasirašymu bei apmokėjimu už atliktus Darbus, vykdydas (kiek tai susiję su sustabdytų Darbų dalimi).

3.15. IŠTAISYMAI

- 3.15.1. Jei bet kuriuo Sutarties vykdymo metu ar per kokybės garantijos terminą paaiškėja, kad Rangovo Darbai neatitinka Sutarties, Techninio projekto ir (arba) darbo projekto reikalavimų, Rangovas, Užsakovo nurodymu, šiuos trūkumus turi kuo skubiau pašalinti savo sąskaita.
- 3.15.2. Jeigu Darbų trūkumai yra sisteminiai (t. y. daugiau kaip du kartus nustatomas tas pats Darbų trūkumas tuose pačiuose ar analogiškuose Įrenginiuose ir Medžiagose), Užsakovas turi teisę iš Rangovo reikalauti pakeisti Įrenginius ir Medžiagas analogiškais tiems, kuriuose buvo nustatyti sisteminiai trūkumai. Nurodytu atveju, Rangovas turi pateikti pagrįstus įrodymus, kad naujai keičiami Įrenginiai ir Medžiagos atitiks Sutartyje nurodytus reikalavimus bei juose analogiškas trūkumas nebus pasikartojusios. Naujai keičiami Įrenginiai ir Medžiagos gali būti pakeisti tik gavus Užsakovo pritarimą.

3.16. STATYBOS UŽBAIGIMAS

- 3.16.1. Jei teisės aktų nustatyta tvarka turi būti organizuojamos statybos užbaigimo procedūros (komisijų suorganizavimas, reikiamų dokumentų pasirašymas, pateikimas, įregistravimas ir t.t.), jas organizuoja Rangovas pagal Užsakovo suteiktus įgaliojimus.
- 3.16.2. Jei teisės aktai leidžia atliktus Darbus, Įrenginius ir Objektą eksploatuoti iki statybos užbaigimo procedūrų atlikimo, statybos užbaigimas gali būti organizuojamas po Darbų perdavimo Užsakovui.
- 3.16.3. Jei dalies Darbų dėl gamtinių sąlygų ar kitų nenumatytų aplinkybių nėra galimybės užbaigti ir pagal teisės aktų reikalavimus šiuos Darbus galima užbaigti po užbaigimo procedūrų pabaigos, Šalių raštišku susitarimu šie Darbai gali būti pabaigti po statybos užbaigimo procedūrų.
- 3.16.4. Statybos užbaigimo procedūros bus laikomos atliktomis, kai Rangovas vieną originalų statybos užbaigimo akto, deklaracijos, arba kito statybos užbaigimą patvirtinančios dokumento egzempliorių pateiks Užsakovui. Kartu su šiais dokumentais Rangovas turi perduoti Objekto statybos darbų žurnalus (jei turėjo būti rengiami), juose nurodytus dokumentus ir kitą, nepateiktą, su Darbais susijusią dokumentaciją.

4. DARBŲ ORGANIZAVIMAS

4.1. ŠALIŲ ATSTOVAI

- 4.1.1. Visi svarbiausi Sutarties vykdymo klausimai sprendžiami per Sutartyje nurodytus Šalių paskirtus atstovus, arba šių atstovų nurodytus asmenis.
- 4.1.2. Šalys patvirtina ir užtikrina, kad paskirti atstovai yra ir visą Sutarties galiojimą laiką bus įgaliojami spręsti visus su Sutarties vykdymu susijusius klausimus ir priimti visus su tuo susijusius sprendimus, išskyrus sprendimus dėl Sutarties pakeitimo ir (arba) nutraukimo, dėl Pakeitimų atlikimo, dėl netesybų taikymo ir nuostolių atlyginimo, bei dėl nurodymų davimo pagal šių Sąlygų 4.8 skyrių.
- 4.1.3. Visi šios Sutarties vykdymui reikalingi Užsakovo suderinimai ir patvirtinimai yra galiojantys tik jei jie yra gauti iš Užsakovo atstovo. Bet kokie kitų asmenų Rangovui pateikti suderinimai ir patvirtinimai nėra galutiniai, išskyrus atvejus, kai šie asmenys pateikia atitinkamus raštiškus įgaliojimus arba tokie įgaliojimai yra numatyti galiojančiuose teisės aktuose, arba Užsakovo atstovas nurodo kitaip.
- 4.1.4. Bet kuri Šalis turi teisę vienašališkai pakeisti šioje Sutartyje nurodytus savo atstovus ir/arba jų kontaktinius duomenis, apie tai ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas informuodama kitą Šalį.

4.2. SUBRANGOVAI

- 4.2.1. Atskirų Darbų atlikimui Rangovas gali samdyti reikiamą kvalifikaciją turinčius subrangovus. Rangovas privalo pateikti Užsakovui subrangovų sąrašą, kuriame turi būti nurodyti subrangovų pavadinimai, jų kontaktiniai duomenys ir jų atstovai. Apie šios informacijos pasikeitimus Rangovas privalo informuoti Užsakovą visu Sutarties vykdymo metu.
- 4.2.2. Rangovas gali keisti Sutartyje nurodytus subrangovus, jeigu subrangovas nevykdo arba nepajėgia vykdyti sutartinių įsipareigojimų arba nesilaiko Sutarties sąlygų dėl Darbų kokybės, nepradeda vykdyti Darbų sutartu laiku arba dirba per lėtai, kad Darbus būtų galima baigti Sutartyje nustatytu laiku.

4.2.3. Subrangovus, kurių pajėgumais Rangovas nesirėmė Pirkimo sąlygose numatytiems reikalavimams pagrįsti, Rangovas gali keisti savo nuožiūra, apie tai raštu informuodamas Užsakovo atstovą. Užsakovas gali patikrinti, ar nėra subrangovo pašalinimo pagrindų. Jeigu subrangovo padėtis atitinka bent vieną Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatytą pašalinimo pagrindą, Užsakovas reikalauja pakeisti šį subrangovą reikalavimus atitinkančiu subrangovu.

4.2.4. Subrangovus, kurių pajėgumais Rangovas rėmėsi Pirkimo sąlygose numatytiems reikalavimams pagrįsti, Rangovas gali keisti tik gavęs rašytinį Užsakovo sutikimą, prieš tai Užsakovo atstovui patikrinus ir įsitikinęs, kad šis subrangovas turi reikiamą kvalifikaciją ir (ar) patirtį, taip pat kad nėra subrangovo pašalinimo pagrindų.

4.3. FOTO FIKSAVIMAS

4.3.1. Prieš atlikdamas geologinius tyrimus, statybos Darbus (t. y. prieš priimant Statybvietę iš Užsakovo), garantinio aptarnavimo ir kitus darbus, kurie vykdomi po Darbų perdavimo Užsakovui, Rangovas Užsakovui turi pateikti ne senesnes kaip 5 darbo dienų senumo Statybvietės teritorijos, kurioje bus atliekami darbai, foto nuotraukas (po vieną egzempliorių popieriniu ir skaitmeniniu .jpg, .jpeg, .bmp, .png ar kitu su Užsakovu suderintu formatu ne mažesne kaip 2560x1920 px raiška).

4.4. SUSIRINKIMAI

4.4.1. Statybos Darbų vykdymo metu Užsakovas organizuoja eilinius susirinkimus, kurių metu sprendžiami einamieji klausimai ir kuriuose Rangovo dalyvavimas visuomet yra privalomas. Susirinkimų rengimo laiką ir vietą derina abiejų Šalių atstovai.

4.4.2. Bet kurios iš Šalių arba bet kurio iš Objekte dirbančių rangovų iniciatyva gali būti organizuojami neeiliniai susirinkimai, kurie vyksta ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas po atitinkamo rašytinio pranešimo pateikimo Užsakovui. Prireikus, Užsakovas turi teisę reikalauti, kad neeilinis susirinkimas įvyktų nedelsiant. Neeilinių susirinkimų sušaukia Užsakovas ir Rangovo dalyvavimas jame yra privalomas.

4.4.3. Susirinkimo protokolą surašo Rangovas (Šalių susitarimu protokolą gali surašyti ir kitas asmuo) bei per dvi darbo dienas protokolo projektą visiems susirinkimo dalyviams išsiunčia elektroniniu paštu pastaboms pateikti. Suderintą protokolo projektą pasirašo Užsakovo ir Rangovo atstovai, taip pat susirinkimo dalyviai, kurių atžvilgiu buvo priimti sprendimai. Pasirašytas susirinkimo protokolą elektroniniu paštu išsiunčiamas visiems susirinkimo dalyviams.

4.5. INFORMAVIMAS

4.5.1. Jei dėl bet kokių priežasčių nėra galimybės Darbų atlikti tinkamai ir laiku, taip pat pastebėjus klaidas Techniniame projekte, Sutartyje ir (arba) kituose Sutarties dokumentuose, Rangovas apie tai nedelsiant privalo raštu informuoti Užsakovo atstovą.

4.5.2. Jei atšaukimas suplanuotų Darbų arba veiksmų atlikimas, kurių metu buvo sutartas arba numatytas Užsakovo atstovo dalyvavimas, Rangovas apie tai turi nedelsiant informuoti atitinkamą Užsakovo atstovą.

4.6. PATIKRINIMAI

4.6.1. Užsakovo prašymu, Rangovas turi pateikti visą informaciją ir dokumentaciją, kurios gali reikėti norint parodyti Sutarties vykdymo progresą, rezultatus ir Sutartyje bei teisės aktuose nurodytų reikalavimų laikymąsi.

4.6.2. Rangovas įsipareigoja netrukdyti Užsakovui ir jo atstovams ir (arba) valstybės institucijų įgaliotiems darbuotojams patekti į Darbų vykdymo vietą ir sudaryti visas sąlygas patikrinti, kaip atliekami Darbai bei laikomasi kitų Sutarties sąlygų bei teisės aktų reikalavimų.

4.7. ATASKAITOS

4.7.1. Kol vykdomi Darbai, iki kiekvieno mėnesio paskutinės darbo dienos Rangovas Užsakovui turi pateikti Darbų vykdymo ataskaitą (pavyzdinę Darbų vykdymo ataskaitos formą Rangovui pateikia Užsakovas), kurioje turi būti nurodyta:

- a) Darbų eigos aprašymas nuo Sutarties pasirašymo, įskaitant Rangovo pateiktą dokumentaciją, užsakytus, pristatytus, sumontuotus įrenginius ir Medžiagas, bei atliktus bandymus ir mokymus;
- b) Per ataskaitinį laikotarpį (t. y. nuo Sutarties sudarymo arba paskutinio Atliktų darbų akto pasirašymo) užbaigti ir naujai pradėti Darbai ar jų etapai;
- c) Nuokrypiai nuo suderinto Grafiko, detalus nuokrypių eliminavimo priemonių aprašymas bei atitinkamai atnaujintas Grafikas;
- d) Finansinė Sutarties įgyvendinimo santrauka;
- e) Artimiausi ženklūs įvykiai vykdant Sutartį (akcentuojant Užsakovo dalyvavimo reikalaujančius įvykius);
- f) Kitos esminės aplinkybės, turinčios įtakos Sutarties įgyvendinimui.

4.7.2. Darbų vykdymo ataskaitos nepateikimas laiku yra pagrindas Užsakovui nepasirašyti atitinkamo Atliktų darbų akto.

4.8. NURODYMAI

- 4.8.1. Rangovas privalo vykdyti Užsakovo (bei jo atstovų), Objekto statybos techninio priežiūrėtojo, Objekto projekto vykdymo priežiūrėtojo, savivaldybių ir kitų institucijų teisėtus reikalavimus, kurie yra susiję su Sutartyje numatytais Darbais. Jei, Rangovo nuomone, nurodyti reikalavimai viršija Sutartyje numatytus Rangovo įsipareigojimus, Rangovas turi nedelsiant apie tai raštu informuoti Užsakovą.
- 4.8.2. Kilus ginčui dėl Darbų atlikimo ir (arba) kitų sąlygų ir reikalavimų, Užsakovas Rangovui gali išduoti nurodymą dėl tolimesnio Darbų atlikimo. Užsakovo nurodymas Rangovui yra privalomas vykdyti. Rangovas, nesutikdamas su Užsakovo nurodyme numatytomis Darbų apimtimis, jų apmokėjimu, terminais ir (arba) kitomis sąlygomis, gali juos ginčyti, tačiau negali stabdyti nurodymo vykdymo.

4.9. ATLIKTŲ DARBŲ AKTAI

- 4.9.1. Šio skyriaus nuostatos taikomos tuo atveju, kai Sutartyje numatyta, kad tarpiniai mokėjimai Rangovui atliekami pagal Darbų žiniaraštį (išskyrus už inžinerinių tyrinėjimų ir Techninio projekto parengimo Darbus).
- 4.9.2. Rangovo faktiškai atlikti Darbai fiksuojami Atliktų darbų aktuose, kuriuos pasirašo abi Šalys. Pasirašydamos Atliktų darbų aktą, Šalys patvirtina jame nurodytą Darbų atlikimo faktą, tačiau šio akto pasirašymas nereiškia, kad Darbai atlikti be trūkumų ir neatleidžia Rangovo nuo atsakomybės dėl vėliau paaiškėjusių priimtų Darbų trūkumų.
- 4.9.3. Atliktų darbų aktus Šalys pasirašo ne dažniau kaip vieną kartą per mėnesį, kol atliekami Darbai. Jei pagal Sutartį Rangovas turi parengti Techninį projektą, pirmą Atliktų darbų aktą Šalys pasirašo tik po to, kai parengiamas Techninis projektas ir Šalys pasirašo Darbų žiniaraštį.
- 4.9.4. Atliktų darbų aktą parengia Rangovas ir pateikia Užsakovui ne vėliau kaip iki kalendorinio mėnesio 25 dienos. Rangovui laiku nepateikus Atliktų darbų akto, Užsakovas turi teisę Atliktų darbų akto pasirašymą nukelti į kito mėnesio atliktų Darbų priėmimą.
- 4.9.5. Atliktų darbų akto pildymas:
- Atliktų darbų akte Rangovo faktiškai atlikti Darbai nurodomi pagal kiekvieną Darbų žiniaraščio eilutę ir jame fiksuojami tik tada, kai Rangovas faktiškai atlieka Grafike nurodytus Darbus ta apimtimi (turto vieneto procentine išraiška), kuria ji numatyta atnaujintame Grafike.
  - Rangovo teikiami Įrenginiai ir Medžiagos į Atliktų darbų aktą įrašomi tik tuomet, kai jie yra tinkamai sumontuoti ir Užsakovui pateikiama visa šių Įrenginių dokumentacija (techniniai aprašymai, kokybės pažymėjimai, techniniai pasai, garantijos galiojimo sąlygos, naudojimo instrukcijos ir vartotojo vadovai).
  - Nesumontuotos Medžiagos ir Įrenginiai į Atliktų darbų aktą nerašomi.
- 4.9.6. Užsakovas per 5 darbo dienas nuo Atliktų darbų akto gavimo jį patikrina ir pasirašo arba atmeta ir pateikia motyvuotas pastabas. Jeigu Užsakovas per nurodytą terminą ir per 5 darbo dienas po pakartotinio Rangovo raštiško kreipimosi nepateikia atsakymo, bus laikoma, kad Užsakovas Atliktų darbų aktą patvirtino.
- 4.9.7. Darbų žiniaraštyje nurodyti Darbai ir jų vertės skirtos tik tarpinių mokėjimų dydžiui nustatyti. Jei Sutarčiai įvykdyti reikalingų Darbų kiekiai nesutaptų Darbų žiniaraštyje nurodytais kiekiais, arba Sutarčiai įvykdyti reikalingi Darbai nebūtų numatyti šiame žiniaraštyje, arba Darbų žiniaraštyje nurodytų Darbų nereikėtų Sutarčiai įvykdyti, Rangovas Darbus turi atlikti taip, kaip numatyta kituose Sutarties dokumentuose ir tai nebus laikoma Sutarties, Darbų apimčių ir Sutarties kainos pakeitimu, jei Sutartyje nenurodyta kitaip.

5. VERTINIMAS IR EKSPLOATACIJA**5.1. TECHNINIS VERTINIMAS**

- 5.1.1. Rangovas, atlikęs Darbus arba jų dalį ir parengęs Įrenginį (-ius) arba Objektą eksploatacijai (saugiam naudojimui pagal paskirtį Sutartyje ir teisės aktų nustatyta tvarka), Užsakovui pateikia raštišką prašymą atlikti atitinkamų Darbų techninį vertinimą.
- 5.1.2. Kartu su prašymu atlikti techninį vertinimą, Rangovas Užsakovui pateikia visą vertinimui teikiamų Darbų dokumentaciją (jei ji turi būti rengiama ir nebuvo pateikta iki prašymo pateikimo):
- Įrenginių kokybės pažymėjimus (sertifikatus), pasus, techninius aprašymus, bandymų protokolus, atitikties deklaracijas, įskaitant atitikties deklaracijas medžiagoms, naudojamoms įrenginiuose (pvz. SF6 dujoms, alyvai), naudojimo ir priežiūros instrukcijas, garantijos galiojimo sąlygas;
  - dokumentaciją, patvirtinančią sumontuotų Įrenginių atitikimą Sutarties ir Techninio projekto reikalavimams bei užtikrinančią sumontuotų Įrenginių tinkamą ir saugią eksploataciją;
  - programuojamų Įrenginių konfigūravimo ir derinimo techninius dokumentus;
  - dokumentus, patvirtinančius statybos atliekų atidavimą (lydraščius, aktus, pažymas) atliekų tvarkytojams;
  - pagal Sąlygų 3.13 skyrių parengtą kadastrinių matavimų bylą (teikiama prieš statybos užbaigimo procedūras);
  - visus Užsakovo vardu gautus leidimus, sutikimus, pažymas ir kitus dokumentus;

- g) Darbo projektą su žyma „Taip pastatyta“;
- h) kitą Sutartyje nurodytą techninę dokumentaciją.

5.1.3. Jei Darbų atlikimą prižiūri Užsakovo paskirtas statinio statybos techninis prižiūrėtojas, kartu su prašymu taip pat turi būti pateikiamas statinio statybos techninio prižiūrėtojo raštiškas pritarimas atlikti Techninį vertinimą.

5.1.4. Užsakovas per 7 darbo dienas nuo Rangovo prašymo gavimo dienos arba per kitą Šalių suderintą terminą atlieka techninį vertinimą arba prašymą atmeta, apie tai raštu informuodamas Rangovą, jei:

- a) Darbai nėra pabaigti, ir Įrenginys (-iai) arba Objektas nėra parengtas (-i) eksploatacijai ir techniniam vertinimui;
- b) nepateikta visa reikiama atliktų Darbų dokumentacija;
- c) Sutartyje ir (arba) Grafike nebuvo numatyta atitinkamo (-ų) Įrenginio (-ių) perdavimas Užsakovo eksploatacijai
- d) nėra statinio statybos techninio prižiūrėtojo raštiško pritarimo atlikti Techninį vertinimą (kai jis turi būti);
- e) kitais Sutartyje nurodytais atvejais.

5.1.5. Atlikęs techninį vertinimą, Užsakovas surašo techninio vertinimo aktą 2 vienodą teisinę galią turinčiais egzemplioriais, po vieną egzempliorių – Rangovui ir Užsakovui.

5.1.6. Techninio vertinimo akte nurodytus atliktų Darbų trūkumus Rangovas privalo pašalinti per akte nurodytus terminus. Ištaisytus trūkumus Užsakovas patikrina ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo atitinkamo Rangovo pranešimo gavimo.

5.2. BANDOMOJI EKSPLOATACIJA

5.2.1. Darbų ar jų dalies (Įrenginio (-ių) ar Objekto) bandomoji eksploatacija atliekama tais atvejais, kai tai numatyta Sutartyje, Grafike ir (arba) teisės aktuose.

5.2.2. Bandomąją eksploataciją atlieka Užsakovas po to, kai įvykdomos visos Darbų perdavimo sąlygos, nurodytos Sąlygų 5.3.1 punkte (be pačios bandomosios eksploatacijos) ir Rangovas pateikia raštišką prašymą atlikti bandomąją eksploataciją.

5.2.3. Bandomoji eksploatacija laikoma baigta, kai atlikti Darbai (Įrenginys (-iai) ar Objektas) be pertrūkių eksploatuojami teisės aktuose arba Grafike nustatytą terminą (priklausomai nuo to, kuris terminas ilgesnis).

5.2.4. Pasibaigus bandomajai eksploatacijai, atliktus Darbus (išbandytą (-us) Įrenginį (-ius) ar Objektą) Užsakovas turi teisę eksploatuoti toliau (nuolatinė eksploatacija).

5.3. DARBŲ PERDAVIMAS (NUOLATINĖ EKSPLOATACIJA)

5.3.1. Rangovo atlikti Darbai arba jų dalis (Įrenginys (-iai) arba Objektas) laikomi perduotais Užsakovo eksploatacijai, kai:

- a) atliktas perduodamų Darbų techninis vertinimas (Sąlygų 5.1 skyrius);
- b) Rangovas ištaiso visus Darbų trūkumus, kurie turi būti ištaisyti iki Darbų eksploatacijos pradžios;
- c) Rangovas sutvarko ir atlaisvina Statybvietės ir patalpų dalį, kurioje buvo atliekami perduodami Darbai (išveda žmones, išveža techniką, įrankius, medžiagas ir kitus jam priklausančius daiktus) ir sudaro sąlygas saugiai Darbų eksploatacijai;
- d) Rangovas gauna visus reikiamus valstybės institucijų leidimus, sutikimus ir pritarimus, reikalingus Darbų eksploatavimui;
- e) Sėkmingai užbaigiama Įrenginio (-ių) ar Objekto bandomoji eksploatacija (jei turi būti atliekama pagal Sąlygų 5.2 skyrių).

5.3.2. Užsakovas per 5 darbo dienas nuo visų 5.3.1 punkte nurodytų sąlygų įvykdymo Rangovui išduoda Darbų ar jų dalies perėmimo pažymą, patvirtinančią Darbų perdavimą Užsakovui.

5.3.3. Jei Darbus ar jų dalį Užsakovas pradeda naudoti iki jų perdavimo (naudojimas pagal šį punktą suprantamas kaip Darbų nuolatinė eksploatacija, t. y. naudojimu nelaikoma bandomoji eksploatacija), bus laikoma, kad atitinkami Darbai ar jų dalis (Įrenginys (-iai) ar Objektas) Užsakovui yra perduoti nuo Darbų ar jų dalies (Įrenginio (-ių) ar Objekto) nuolatinio naudojimo (eksploatavimo) pradžios.

5.3.4. Jei iki Darbų perdavimo nustatomi neesminiai Darbų trūkumai (t. y. Darbų trūkumai netrukdo saugiai naudoti Darbų (Įrenginio (-ių) ar Objekto) pagal paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka), Užsakovas gali perimti Darbus su nustatytais trūkumais, tokiu atveju Rangovas šiuos trūkumus turi pašalinti per Šalių raštiškai suderintus terminus ir su Užsakovo atstovo suderintu laiku.

5.4. DARBŲ UŽBAIGIMAS

5.4.1. Rangovas bus laikomas užbaigęs visus Darbus ir įvykdęs savo sutartinius įsipareigojimus, kai teisės aktų nustatyta tvarka atliks statybos užbaigimo procedūras (jei turi būti atliekamos pagal Sutartį) ir perduos Objektą Užsakovo nuolatinėi eksploatacijai (išskyrus trūkumų pašalinimo Darbus, jei Darbai buvo priimti su trūkumais).

6. KAINA IR APMOKĖJIMAS

6.1. SUTARTIES KAINA

- 6.1.1. Už visų Sutartyje nurodytų Darbų atlikimą ir užbaigimą Užsakovas Rangovui įsipareigoja sumokėti Sutarties kainą Sutartyje nurodyta tvarka ir terminais (išskyrus PVM, jei pagal teisės aktų reikalavimus PVM į biudžetą turi sumokėti Užsakovas).
- 6.1.2. Sutarties kaina yra fiksuota ir galutinė, į ją įskaičiuotos visos su Darbų atlikimu susijusios tiesioginės bei netiesioginės išlaidos, mokesčiai ir rinkliavos (DDP sąlygomis pagal „Incoterms“ 2010) išskyrus atvejus, kai Sutartyje aiškiai nurodyta kitaip.
- 6.1.3. Sutarties kaina gali būti peržiūrima ir perskaičiuojama tik Sutartyje numatytais atvejais ir tvarka. Rangovas neturi teisės reikalauti padidinti Sutarties kainą, o Užsakovas neturi teisės reikalauti ją sumažinti, išskyrus atvejus, numatytus Sutartyje.
- 6.1.4. Už darbus, kuriuos Rangovas atlieka savavališkai nukrypdamas nuo Sutarties sąlygų, neapmokama.

6.2. IŠANKSTINIS MOKĖJIMAS

- 6.2.1. 5% pradinės Sutarties kainos dydžio išankstinis mokėjimas Rangovui mokamas, kai pagal Sutartį Rangovas turi parengti Techninį projektą ir atlikti rekonstravimo arba naujos statybos Darbus.
- 6.2.2. Išankstinį mokėjimą Užsakovas atlieka pavedimu į Rangovo banko sąskaitą per 30 dienų nuo išankstinio mokėjimo sąskaitos gavimo.
- 6.2.3. Rangovas išankstinio mokėjimo sąskaitą turi pateikti per 30 dienų nuo Sutarties sudarymo dienos, laiku nepateikęs šios sąskaitos, išankstinis mokėjimas neatliekamas.
- 6.2.4. Išankstiniu mokėjimu padengiamos pirmosios Rangovui mokėtinos sumos, pagal Rangovo tinkamai išrašytas PVM sąskaitas faktūras.

6.3. APMOKĖJIMAS

- 6.3.1. Sutarties kainą Užsakovas sumokės pagal Rangovo išrašomas PVM sąskaitas faktūras:
  - a) kai Sutartyje numatyta, kad Sutarties kaina bus mokama dalimis pagal Darbų žiniaraštį, pagrindas PVM sąskaitai faktūrai išrašyti yra Šalių pasirašytas Atliktų darbų aktas (Sąlygų 4.9 skyrius), o PVM sąskaitoje faktūroje nurodyta suma turi būti proporcinga Atliktų darbų akte užfiksuotiems Darbų kiekiams, išskyrus už faktiškai atliktus inžinerinių tyrinėjimų ir Techninio projekto parengimo darbus, už kuriuos apmokama pagal Rangovo Pirkimo metu pasiūlytas šių Darbų kainas (PVM sąskaitoje faktūroje nurodyta suma turi atitikti šias Rangovo pasiūlyme ir Darbų žiniaraštyje nurodytas sumas);
  - b) kai Sutartyje numatyta, kad Sutarties kaina bus mokama dalimis pagal atliktus Darbų etapus, pagrindas PVM sąskaitai faktūrai išrašyti yra etapo darbų užbaigimas, o PVM sąskaitoje faktūroje nurodyta suma turi sutapti su Sutartyje nurodyta už atitinkamo etapo Darbus mokėtina suma;
  - c) kai Sutartyje numatyta, kad mokėjimas bus atliekamas įvykdžius sutartinius įsipareigojimus arba apmokėjimo tvarka nenumatyta, pagrindas PVM sąskaitai faktūrai išrašyti yra visų Rangovo sutartinių įsipareigojimų įvykdymas, o PVM sąskaitoje faktūroje nurodyta suma sutampa su Sutarties kaina.
- 6.3.2. Rangovas PVM sąskaitą faktūrą išrašo ir naudodamasis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis pateikia Užsakovui ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo pagrindo jai išrašyti atsiradimo dienos.
- 6.3.3. Rangovo išrašomoje PVM sąskaitoje faktūroje turi būti nurodytas šios Sutarties numeris.
- 6.3.4. Tinkamai išrašytą ir pateiktą PVM sąskaitą faktūrą (atskaičius sulaikytas sumas pagal Sąlygų 6.4 skyrių), Užsakovas apmokės per 30 dienų nuo jos gavimo dienos.

6.4. SULAIKYMAI

- 6.4.1. Užsakovas sulaikys visus tarpinius mokėjimus Rangovui pagal pateiktas PVM sąskaitas faktūras, kurie viršys 90 procentų pradinės Sutarties kainos.
- 6.4.2. Sulaikytas sumas Užsakovas Rangovui sumokės per 30 dienų po to, kai:
  - a) Rangovas atliks, perduos Užsakovui ir užbaigs visus Darbus arba Sutartis bus nutraukta;
  - b) pateiks garantinių įsipareigojimų užtikrinimą (jis turi būti teikiamas pagal Sąlygų 8.9 skyrių);
  - c) pašalins visus iki Sutarties įvykdymo arba Sutarties nutraukimo nustatytus Darbų trūkumus ir
  - d) įvykdys visas Sąlygų 9.3.8 punkte nurodytas sąlygas (taikoma tik Sutarties nutraukimo atveju).

6.5. KITOS APMOKĖJIMO SĄLYGOS

- 6.5.1. Užsakovui neatlikus mokėjimo Sutartyje nustatytais terminais, Rangovas turi teisę reikalauti 0,04 % dydžio delspinigių nuo laiku nesumokėtos sumos už kiekvieną pavėluotą dieną.
- 6.5.2. Užsakovas savo piniginius reikalavimus turi teisę bet kada vienašališkai įskaityti iš bet kokių Rangovui mokėtinų sumų, apie tai raštiškai informuodamas Rangovą. Jeigu mokėtinų įsipareigojimų valiuta skiriasi, Užsakovas priešpriešiniam reikalavimams įskaityti gali konvertuoti bet kurio įsipareigojimo sumą pagal rinkoje galiojantį valiutos keitimo kursą, naudojamą įprastinėje veikloje.
- 6.5.3. Visi mokėjimai, kurie turi būti atlikti tarp Šalių pagal Sutartį, bus atliekami bankiniais pavedimais į kitos Šalies banko sąskaitą. Mokėjimai bus laikomi atliktais, kai mokėjimą atliekančios Šalies bankas priims mokėjimo nurodymą.

7. PAKEITIMAI**7.1. DARBŲ PAKEITIMAI**

- 7.1.1. Bet kuriuo metu iki Darbų užbaigimo, gali būti atliekami Darbų Pakeitimai šiame skyriuje nurodyta tvarka, jeigu:
- reikalinga atlikti papildomus darbus, kurie yra susiję su atliekamais Darbais, tačiau neįeina į Sutartyje nurodytą Darbų apimtį;
  - siekiant racionaliai panaudoti Užsakovo lėšas, tikslinga atskirą Darbą, Medžiagą ir Įrenginį keisti kitu darbu, medžiaga ir įrenginiu arba jų atsisakyti.
- 7.1.2. Pakeitimų atlikimui Užsakovas suformuoja techninę užduotį ir pateikia ją Rangovui. Rangovas per 10 darbo dienų (arba kitą Šalių atstovų raštu suderintą terminą) nuo techninės užduoties gavimo ją įvertina ir parengia raštišką pasiūlymą Pakeitimams atlikti. Pasiūlyme Pakeitimams atlikti Rangovas turi nurodyti:
- Pakeitimui atlikti reikalingų papildomų darbų sąmatą (pavadinimus, vienetų, kiekių, kainas);
  - Dėl Pakeitimo atsisakomų Darbų, Įrenginių ir Medžiagų sąmatą (pavadinimus, vienetų, kiekių, kainas);
  - Pakeitimo įtaką Sutarties vykdymo eigai, terminams ir kainai;
  - Dėl Pakeitimo reikiamus atlikti Darbų žiniaraščio pakeitimus;
  - Kitą su Pakeitimu susijusią svarbią informaciją, turinčią ar galinčią turėti įtakos Sutarties vykdymui.
- 7.1.3. Pasiūlymą dėl Pakeitimų atlikimo Rangovas turi teisę teikti ir savo iniciatyva (t. y. be Užsakovo techninės užduoties), raštu nurodydamas tokių Pakeitimų būtinumą ir pridėdamas tai pagrindžiančius dokumentus.
- 7.1.4. Kartu su Rangovo pasiūlymu turi būti pridėdamas Pakeitimų kainos pagrindimas. Rangovo pasiūlyme nurodytos kainos apskaičiuojamos Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintoje Kainodaros taisyklių nustatymo metodikoje (arba ją keičiančiuose teisės aktuose) nurodytais būdais.
- 7.1.5. Užsakovo prašymu, Rangovas, ne vėliau kaip per 2 darbo dienas arba kitą Šalių atstovų suderintą terminą, privalo patikslinti ir (arba) detalizuoti pateiktą pasiūlymą bei pagrįsti jo atitikimą Sutarties reikalavimams.
- 7.1.6. Pakeitimai tampa Darbų dalimi tuomet, kai Šalys sudaro raštišką susitarimą dėl Pakeitimų atlikimo arba Užsakovas Rangovui pateikia raštišką nurodymą atlikti Pakeitimus. Nurodymą atlikti Pakeitimus Užsakovas gali pateikti be Rangovo pasiūlymo arba nesutikdamas su atskiromis pasiūlymo sąlygomis jeigu [a] Rangovas laiku nepateikia pasiūlymo Pakeitimams atlikti arba [b] Užsakovo nuomone, pateiktas pasiūlymas neatitinka Sutarties reikalavimų. Tokiu atveju neapartas Pakeitimų atlikimo sąlygas Šalys sieks suderinti per kuo trumpesnę terminą.
- 7.1.7. Pakeitimams tapus Darbų dalimi, automatiškai perskaičiuojama Sutarties kaina, prie esamos Sutarties kainos pridėdant/atimant Pakeitimų kainą.
- 7.1.8. Rangovas privalo atlikti visus su Pakeitimų atlikimu susijusius darbus (įskaitant, bet neapsiribojant, Darbo projekto ir Techninio projekto parengimo (koregavimo) bei visų Pakeitimams atlikti būtinų leidimų, sutikimų ir suderinimų gavimo darbus), kurie yra būtini tam, kad Pakeitimas būtų įvykdytas tinkamai ir laiku.
- 7.1.9. Papildomus darbus Užsakovas gali įsigyti iš Rangovo atlikdamas atskirą pirkimą, pirkimus reglamentuojančių įstatymų nustatyta tvarka, įvertinant Sutarties kainos perskaičiavimą Sutartyje numatyta tvarka.
- 7.1.10. Darbų Pakeitimams Šalys taip pat taiko Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityse perkančiųjų subjektų, įstatymo ir Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintos Kainodaros taisyklių nustatymo metodikos (arba ją keičiančių teisės aktų) nuostatas.

7.2. ĮSTATYMŲ PASIKEITIMAS – KAINŲ PERSKAIČIAVIMAS

- 7.2.1. Jei dėl įstatymų ir (arba) kitų taikytinų teisės aktų pasikeitimo reikalinga atlikti papildomus darbus, kurie nebuvo ir negalėjo būti numatyti Sutarties sudarymo metu, šiuos darbus Rangovas atlieka savo sąskaita ir dėl to Sutarties kaina nėra keičiama, išskyrus atvejus, kai dėl pasikeitusių įstatymų ir (arba) taikytinų teisės aktų reikalavimų, reikalinga keisti Techninę užduotį, Techninį projektą (jei jis yra parengtas) ir atlikti papildomus Darbus.

- 7.2.2. Pasikeitus (sumažėjus ar padidėjus) pridėtinės vertės mokesčio (toliau – „PVM“) tarifui, atitinkamai pasikeičia Sutarties kaina. Naujas PVM tarifas taikomas visoms po oficialaus naujo PVM tarifo įsigaliojimo momento išrašomoms PVM sąskaitoms faktūroms, taikant mokėtiną kainą be PVM ir atitinkamai perskaičiuojant PVM. Pasikeitus įstatymu nustatytam PVM tarifui, mokestis mokamas pagal pakeistą tarifą, be atskiro Sutarties keitimo ar įforminimo.

7.3. KAINŲ INDEKSO PASIKEITIMAS

- 7.3.1. Jei Lietuvos Respublikos statistikos departamento (www.stat.gov.lt) skelbiamo mėnesinio statybos sąnaudų kainų indekso „Inžineriniai statiniai“ (toliau – „Indeksas“) reikšmė per 12 mėnesių arba ilgesnį laikotarpį, kuris skaičiuojamas nuo Sutarties sudarymo (arba nuo paskutinio Sutarties kainos perskaičiavimo dėl Indekso pokyčio, jei Sutarties kaina buvo perskaičiuojama), pakinta 10 % arba daugiau, bet kurios iš Šalių iniciatyva gali būti perskaičiuojama Sutarties kaina.
- 7.3.2. Sutarties kaina dėl Indekso pasikeitimo perskaičiuojama Rangovui mokėtinas sumas padauginant iš Indekso pokyčio koeficiento, kuris apskaičiuojamas pagal toliau nurodytą formulę:
- $$K = IPb / IPr$$
- Kur: K – Indekso pokyčio koeficientas;
 IPr – Indekso reikšmė laikotarpio pradžioje;
 IPb – Indekso reikšmė laikotarpio pabaigoje.
- 7.3.3. Sutarties kainos perskaičiavimu suinteresuota Šalis parengia Rangovui mokėtinų sumų perskaičiavimo aktą (toliau – „Aktas“), kuriame nurodo: [a] Indekso reikšmę laikotarpio pradžioje ir jos nustatymo datą, [b] Indekso reikšmę laikotarpio pabaigoje ir jos nustatymo datą, [c] Indekso pokyčio koeficientą [e] kitą perskaičiavimui reikšmingą informaciją. Šalis Aktą pasirašo ir pateikia jį kitai Šaliai. Akte nurodyta Indekso reikšmė laikotarpio pabaigoje, negali būti ankstesnė, kaip 2 mėnesiai iki Akto pateikimo kitai Sutarties šaliai.
- 7.3.4. Rangovui mokėtinos sumos bus perskaičiuojamos tik už tuos Darbus, kurie bus priimti po tinkamai parengto Akto pateikimo kitai Šaliai. Rangovas išrašomose PVM sąskaitose faktūrose nurodo Darbų žiniaraštyje/Rangovo Pirkimo metu pateiktame pasiūlyme nurodytas kainas, Indekso pokyčio koeficientą ir jų sandaugos sumą, kurią turi sumokėti Užsakovas.
- 7.3.5. Techninio projekto parengimo kaina dėl kainų indekso pasikeitimo neperskaičiuojama.

8. ATSAKOMYBĖ

8.1. KOKYBĖS GARANTIJA

- 8.1.1. Rangovo atliktiems statybos Darbams suteikiami kokybės garantijos terminai:
- Objektui – 5 metai;
  - Objekto paslėptiems elementams (konstrukcijoms, vamzdynams ir kt.) – 10 metų,
  - Objekte esant tyčia paslėptų defektų – 20 metų;
  - Visiems kitiems Darbams – 2 metai.
- 8.1.2. Sutarties 8.1.1 punkte nurodyti terminai pradedami skaičiuoti nuo statybos užbaigimo akto pasirašymo dienos. Jei garantijos termino metu atliekamas įrenginio ar jo dalies remontas, tam įrenginiui ar jo suremontuotai daliai garantijos terminas pratęsiamas ir skaičiuojamas iš naujo nuo remonto atlikimo dienos. Jei dėl to paties gedimo ar trūkumo reikalingas pakartotinis įrenginio ar jo dalies remontas – šiems Rangovo atliktiems statybos Darbams kokybės garantijos terminas pratęsiamas papildomiems 2 metams.
- 8.1.3. Jei įrenginių ir (arba) Medžiagų gamintojas įrenginiams ir Medžiagoms suteikia ilgesnę garantiją, nei nurodyta šiame skyriuje, Rangovas perleidžia Užsakovui teisę į gamintojo garantiją. Jei teisės aktai numato ilgesnius nei šiame Sutarties skyriuje nurodyti kokybės garantijos terminus, taikomi teisės aktuose nurodyti terminai.
- 8.1.4. Rangovas per kokybės garantijos terminą atsiradusius Darbų defektus privalo neatlygintinai pašalinti arba nekokybiškus įrenginius pakeisti kokybiškais per 10 dienų nuo raštiško Užsakovo reikalavimo gavimo dienos arba per kitą terminą, kuris objektyviai reikalingas trūkumų pašalinimui ir Šalys jį suderina raštu.
- 8.1.5. Kokybės garantija negalioja tiems Darbų trūkumams, kurie atsirado dėl to, kad Užsakovas nepaisė nustatytų aptarnavimo, priežiūros ir eksploatacijos instrukcijų.
- 8.1.6. Kokybės garantijos terminas sustabdomas tiek laiko, kiek Objektas negalėjo būti naudojamas dėl nustatytų defektų (trūkumų), už kuriuos atsako Rangovas.
- 8.1.7. Nutraukus Sutartį, iki Sutarties nutraukimo dienos atliktiems Darbams ir perduotiems įrenginiams bei Medžiagoms suteikiama Sutartyje numatyta kokybės garantija, kurios terminas skaičiuojamas nuo Sutarties nutraukimo dienos.

8.2. RIZIKOS PASKIRSTYMAS

- 8.2.1. Įrenginių, Medžiagų, Darbų ir jų rezultatų atsitiktinio sunaikinimo, sugadinimo bei praradimo rizika tenka Rangovui iki Darbų perdavimo Užsakovui dienos.
- 8.2.2. Rangovui atitenka rizika už Statybvietėje (išskyrus elektros oro linijų ir kabelių linijų Statybvietes) esančio Užsakovo ir trečiųjų asmenų turto atsitiktinį sunaikinimą, sugadinimą, praradimą iki Darbų užbaigimo arba Statybvietės perdavimo Užsakovui dienos, jei Šalys raštu nesusitaria kitaip.
- 8.2.3. Rangovas prisiima atsakomybę už Objekto sugriuvimą ir (ar) defektus dėl jo padarytų projektavimo klaidų prieš bet kurį Objekto savininką ir atlygina jam dėl to patirtus nuostolius.

8.3. ĮSIPAREIGOJIMŲ NEVYKDYMAS ARBA NETINKAMAS VYKDYMAS

- 8.3.1. Šalys yra atsakingos už visų sutartinių įsipareigojimų tinkamą įvykdymą pagal šios Sutarties sąlygas.
- 8.3.2. Jei Rangovas nevykdo, tinkamai nevykdo arba tampa akivaizdu, kad tinkamai neįvykdys kurio nors iš Sutartyje nurodytų įsipareigojimų, Užsakovas turi teisę:
- sulaikyti Rangovui pagal Sutartį mokėtinas sumas iki kol šie įsipareigojimai bus įvykdyti tinkamai (šiuo punkte nurodyta sulaikymo teise Užsakovas gali pasinaudoti tik tokia apimtimi, kuri yra būtina užtikrinti reikalavimų įvykdymą) ir (arba)
  - Rangovo įsipareigojimus įvykdyti pats, apie tai raštu informuodamas Rangovą (tokia atveju Užsakovas turi teisę reikalauti Rangovo apmokėti už šių įsipareigojimų įvykdymą patirtas išlaidas ir 10 % dydžio, bet ne mažiau kaip 1.000 eurų, kompensaciją nuo patirtų išlaidų sumos, už tokių įsipareigojimų įvykdymo organizavimą), ir (arba)
  - reikalauti patirtų nuostolių atlyginimo ir juos bet kada įskaityti iš Rangovui mokėtinų sumų, ir (arba)
  - imtis kitų Sutartyje ir teisės aktuose nurodytų priemonių.
- 8.3.3. Bet kokie trūkumai, kurių Užsakovas, Objekto statybos techninis priežiūrėtojas, Objekto projekto vykdymo priežiūrėtojas ir (arba) kiti asmenys nepastebėjo vertindami, derindami, tikrindami, priimdami ir (arba) tvirtindami Rangovo atliktus Darbus, pateiktus dokumentus ar pasiūlymus (nepriklausomai, ar tai buvo atlikta Pirkimo metu, ar Sutarties vykdymo metu), neatleidžia Rangovo nuo atsakomybės už įsipareigojimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą pagal Sutarties sąlygas.

8.4. NETESYBOS

- 8.4.1. Rangovui per Darbų atlikimo terminą neužbaigus Darbų, Užsakovas turi teisę reikalauti 100 eurų dydžio delspinigių už kiekvieną dieną, kurią vėluojama užbaigti Darbus, kaip kompensaciją už Užsakovo ir jo atstovų patiriamas papildomas sąnaudas.
- 8.4.2. Jei praleidžiamas dviejų ar daugiau Darbų etapų užbaigimas ir (arba) praleidžiamas Darbų atlikimo terminas, delspinigiai skaičiuojami už visus pradelstus terminus kiekvienam terminui atskirai.
- 8.4.3. Už vėlavimą perduoti statybos Darbus Užsakovui Sutartyje numatytos netesybos Rangovui gali būti netaikomos, arba pritaikytos gali būti grąžintos (be teisės gauti palūkanas už pritaikymo laikotarpį), jei Rangovas laiku įvykdo Sutartį ir dėl tokio vėlavimo:
- nebuvo atjungti elektros vartotojai;
  - nebuvo nukeltas kitų suplanuotų darbų vykdymas elektros perdavimo tinkle;
  - nebuvo pažeisti minimalūs teisės aktuose nustatyti perdavimo tinklo patikimumo kriterijai (N-1 kriterijus);
  - nebuvo pakeistas elektros energijos tiekimo režimas I kategorijos vartotojams;
  - nebuvo apribotas elektros perdavimas tarpsteminėmis elektros linijomis (apribojimas pagal šį punktą suprantamas kaip fizinių galimybių perduoti elektros energiją per tarpsteminės jungtis sumažėjimas (pagal galią) ir viso į elektros energijos biržą pateikto kiekio pardavimas bet kuriuo vėlavimo laikotarpiu);
  - Grafike suplanuotas Įrenginių ar Objekto perdavimas eksploatacijai nepersikėlė į kitus kalendorinius metus.
- 8.4.4. Už kiekvieną žemiau nurodytą įvykį, kuris įvyko dėl Rangovo įsipareigojimų nevykdymo, Užsakovas turi teisę reikalauti:
- 1.000 eurų** baudos už kiekvieną elektros įrenginių atjungimą, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimą (-us) (užfiksuotą (-us) vieno patikrinimo metu), aplinkosaugos, priešgaisrinės apsaugos ir fizinės saugos reikalavimų pažeidimą, technologinį pažeidimą, už kiekvieną atvejį, kai Darbai buvo vykdomi negavus reikiamų leidimų, sutikimų ir suderinimų arba nesilaikant elektros tinklų apsaugos taisyklių reikalavimų, Darbų vykdymo technologinio projekto;
  - 3.000 eurų** baudos už kiekvieną elektros įrenginių atjungimą, dėl kurio nutrūko elektros energijos tiekimas arba buvo sugadinti elektros įrenginiai;
  - 150 eurų** baudos už kiekvieną nustatytą atliekų nerūšiavimo ir metalo laužo neatskyrimo atvejį, rūšiuojant susidariusias atliekas, taip pat metalo laužo pridavimą atliekų tvarkytojui kartu su kitomis atliekomis (už kiekvieną atliekų toną).

- d) **100 eurų** baudos už kiekvieną kitą Sutarties, projektavimo dokumentų, susirinkimo protokolų arba teisės aktų nesilaikymą.

8.4.5. Jei pažeidimas nepašalinamas per Šalių sutartą laiką, atitinkama bauda gali būti taikoma pakartotinai, tol, kol pažeidimas bus pašalintas. Jei dėl pažeidimo pašalinimo termino Šalys raštu nesusitaria, pakartotinai bauda gali būti taikoma ne anksčiau kaip po mėnesio nuo atitinkamo pažeidimo nustatymo dienos.

8.4.6. Jei už tą patį pažeidimą Rangovui gali būti taikomos kelios Sutartyje nurodytos baudos arba delspinigiai, taikoma tik ta bauda ir delspinigiai, kurie yra didesni. Jei tas pats pažeidimas lėmė kitų sutartinių įsipareigojimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, už kiekvieną tokį Sutarties pažeidimą skaičiuojami ir delspinigiai, ir bauda.

Pvz.: Rangovas padaro darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimą, dėl kurio atjungiami elektros įrenginiai ir dėl to nutrūksta elektros energijos tiekimas. Už šį pažeidimą Sąlygose numatyta 1.000 eurų bauda (už darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimą) ir 3.000 eurų bauda (už įrenginių atjungimą), tokiu atveju Rangovui taikoma didesnė bauda (t. y. 3.000 eurų). Jei dėl to paties pažeidimo vėluoja Darbų etapo įvykdymas, nepriklausomai nuo pritaikytos baudos, Rangovui papildomai taikomi delspinigiai už Darbų etapo vėlavimą.

8.4.7. Sutartyje numatytos netesybos Šalių susitarimu pripažįstamos Šalių iš anksto nustatytais Šalies galimais minimaliais nuostoliais dėl to, kad kita Šalis pažeidė atitinkamą Sutarties sąlygą, kurių dydžio nukentėjusiajai Šaliai nereikia įrodinėti.

8.5. ATSAKOMYBĖS RIBOJIMAS

8.5.1. Pagal Sutartį Šalys atsako tik už tiesioginius nuostolius, patirtus kitos Šalies, ir neatsako už nuostolius dėl negauto pelno, negautų santaupų ar prarastos verslo galimybės.

8.5.2. Visi tiesioginiai nuostoliai ribojami pradinės Sutarties kainos dydžio suma, bet ne mažesne nei Objekto, kuriame pagal Sutartį turi būti atliekami Darbai, atstatomąja verte.

8.5.3. Bendra Šaliai priskaičiuotų pagal Sutartį netesybų suma negali viršyti 10 procentų pradinės Sutarties kainos (be PVM).

8.5.4. Sutartyje nurodytos atsakomybės ribojimo nuostatos negalioja žalai, padarytai tyčia, dėl didelio nerūpestingumo, taip pat žalai padarytai tretiesiems asmenims.

8.6. ATLEIDIMAS NUO ATSAKOMYBĖS

8.6.1. Šalis nėra laikoma atsakinga už bet kokių įsipareigojimų pagal šią Sutartį neįvykdymą, jeigu įrodo, kad tai įvyko dėl Nenugalimos jėgos aplinkybių. Tokiomis aplinkybėmis gali būti laikoma:

- karas (paskelbtas ar nepaskelbtas), pilietinis karas, maištai, revoliucijos, teroristiniai aktai;
- stichinės nelaimės: smarkios audros, ciklonai, žemės drebėjimai, potvyniai;
- boikotai, streikai, lokautai;
- nepagrįsti valstybės valdymo ir kontrolės institucijų pareigūnų veiksmai;
- laiku nesuteikti elektros įrenginių atjungimai;
- kitos Šalies įsipareigojimų nevykdymas ar netinkamas vykdymas.

8.6.2. Pagal šią Sutartį Nenugalimos jėgos aplinkybėmis nelaikoma tai, kad [a] rinkoje nėra reikalingų prievolei vykdyti prekių ir paslaugų, [b] Šalis neturi reikiamų finansinių išteklių arba jos kontrahentai pažeidžia savo prievoles, taip pat [c] Šalies ir su ja susijusių asmenų (t. y. Šalies tiesiogiai ar netiesiogiai valdomų, bei ją valdančių subjektų, išskyrus Lietuvos Respubliką) valdymo organų bei darbuotojų veikimas ar neveikimas (įskaitant streikus).

8.6.3. Apie Nenugalimos jėgos aplinkybes ir jų įtaką Sutarties vykdymui bei terminams Šalis privalo nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jų atsiradimo ar paaiškėjimo, raštu pranešti kitai Šaliai, pateikdama minėtų aplinkybių egzistavimo įrodymus. Laiku neinformavus, pranešimo negavusi Šalis turi teisę laikyti, kad šios aplinkybės Sutarties vykdymo neįtakoją iki kol nebuvo išsiųstas pranešimas.

8.6.4. Atsiradus Nenugalimos jėgos aplinkybėms Šalis privalo imtis visų pagrįstų priemonių galimai žalai sumažinti ir, kad jos turėtų kuo mažesnę įtaką Sutarties vykdymo terminams.

8.6.5. Pagrindas atleisti Šalį nuo atsakomybės atsiranda tik minėtų aplinkybių egzistavimo laikotarpiui, o jas pašalinus Šalis privalo nedelsiant atnaujinti įsipareigojimų vykdymą.

8.7. SUTARTIES UŽTIKRINIMAS

8.7.1. Sutartiniams įsipareigojimams užtikrinti Rangovas iki Sutarties pasirašymo Užsakovui turi pateikti Sutarties įvykdymo užtikrinimą – Banko garantiją. Sutarties įvykdymo užtikrinimo dydis turi būti ne mažesnis kaip 10 % nuo pradinės Sutarties kainos (be PVM).

8.7.2. Rangovas turi užtikrinti, kad Sutarties įvykdymo užtikrinimas galėtų iki numatomo Rangovo sutartinių įsipareigojimų įvykdymo dienos ir 60 dienų po jos. Jeigu Rangovas neįvykdo sutartinių įsipareigojimų likus 60 dienų iki pateikto Sutarties įvykdymo užtikrinimo galiojimo pabaigos, Rangovas turi per 20 dienų pateikti atnaujintą (pratęstą) Sutarties įvykdymo užtikrinimą ne trumpesniam laikotarpiui kaip iki numatomos jo sutartinių įsipareigojimų įvykdymo dienos ir 60 dienų po jos.

- 8.7.3. Užbaigus visus Darbus ir pateikus garantinių įsipareigojimų užtikrinimą, Rangovo prašymu, Užsakovas Rangovui grąžina pateiktą Sutarties įvykdymo užtikrinimą.

8.8. DRAUDIMAS

- 8.8.1. **Projektuotojo civilinės atsakomybės draudimas.** Rangovas iki Sutarties pasirašymo dienos privalo apdrausti arba būti apdraudęs savo atsakomybę projektuotojo atsakomybės privalomuoju draudimu ne mažesne nei 5% pradinės Sutarties kainos suma (be PVM), ne mažiau nei 43 400 (keturiasdešimt trys tūkstančiai keturi šimtai) eurų vienam draudžiamajam įvykiui bei pateikti Užsakovui tai patvirtinančią draudimo liudijimo (poliso) patvirtintą kopiją. Šis draudimas turi būti užtikrintas visą Sutartyje nurodytų Darbų vykdymo laikotarpį (tuo atveju, jei draudimo liudijimas (polisas) galioja trumpiau, Rangovas privalo jį pratęsti (atnaujinti) visam Sutartyje nurodytam projektavimo Darbų laikotarpiui, vadovaudamasis Sąlygų 8.8.4 punkto nuostatomis). Jei projektavimo Darbus atlieka ne pats Rangovas, o jo pasamdytas subrangovas, Rangovas gali pateikti subrangovo draudimo liudijimo (poliso) patvirtintą kopiją.

- 8.8.2. **Statybos Darbų ir Rangovo civilinės atsakomybės draudimas.** Rangovas iki Statybvietės perdavimo privalo apdrausti arba būti apdraudęs visam statybos Darbų vykdymo laikotarpiui visus Sutartyje numatytus statybos Darbus bei Rangovo civilinę atsakomybę privalomuoju draudimu, pagal Statinio statybos, rekonstravimo, remonto, atnaujinimo (modernizavimo), griovimo ar kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų ir civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisykles.

Darbų draudimas taip pat turi apimti:

- Medžiagas, montuojamus įrenginius;
- Užsakovo perduotą Rangovui turtą;
- Išplėstinę garantinio termino riziką (24 mėnesiai).

Darbų, Medžiagų, montuojamų įrenginių, Užsakovo perduoto turto ir išplėstinio garantinio termino rizikos (24 mėnesiai) draudime papildomai turi būti nurodyta, kad draudimo išmokos gavėjas yra tas asmuo, kurio interesams padaryta žala. Darbai, Medžiagos, montuojami įrenginiai ir Užsakovo perduotas turtas turi būti apdraustas pilna atstatomąja verte (be PVM).

Rangovo civilinės atsakomybės draudimo suma turi būti ne mažesnė nei 5% pradinės Sutarties kainos (be PVM) suma, ne mažiau nei 43.400 (keturiasdešimt trys tūkstančiai keturi šimtai) eurų vienam draudžiamajam įvykiui, visam Sutartyje nurodytų Darbų vykdymo laikotarpiui.

Rangovas turi pateikti Užsakovui tai patvirtinančią draudimo liudijimo (poliso) patvirtintą kopiją.

- 8.8.3. Visi Rangovo pateikiami Draudimo liudijimai (polisai) turi būti išduodami Užsakovui priimtinos Sutartyje nurodytos draudimo įmonės.
- 8.8.4. Rangovas savo sąskaita privalo pratęsti (atnaujinti) draudimo sutartis, jeigu jos baigtųsi anksčiau, negu nurodyta šiame skyriuje, bei pateikti Užsakovui tai patvirtinančius dokumentus.
- 8.8.5. Kiekviename draudimo liudijime (polise) turi būti numatyta galimybė išmokėti draudimo išmokas Sutarties valiuta.
- 8.8.6. Draudimo liudijime (polise) arba atskirame draudiko rašte turi būti nurodytas Rangovo ir draudiko įsipareigojimas, kad draudimo sutartis gali būti keičiama tik su išankstiniu raštišku Užsakovo sutikimu. Tokį sutikimą Užsakovas išduoda per 3 darbo dienas nuo raštiško prašymo pateikti sutikimą su pridėta pakeisto dokumento redakcija gavimo, jei draudimo sutarties pakeitimas atitinka Sutartyje numatytus minimalius draudimo reikalavimus.

8.9. GARANTINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ UŽTIKRINIMAS

- 8.9.1. Rangovas po sutartinių įsipareigojimų įvykdymo (kartu su Rangovo atliktų statybos Darbų perdavimo Užsakovui aktu) arba po Sutarties nutraukimo turi Užsakovui pateikti trejų metų Banko garantiją, kuria užtikrinami Rangovo garantiniai ir kiti įsipareigojimai, kurie galioja po Sutarties įvykdymo, tarp jų ir Rangovo nemokumo ar bankroto atveju, užtikrinantys dėl Rangovo kaltės atsiradusių defektų, nustatytų per pirmuosius 3 statinio garantinio termino metus, šalinimo išlaidų apmokėjimą Užsakovui. Minimalus garantinių įsipareigojimų užtikrinimo dydis turi būti:

- a) Pirmus garantinio laikotarpio metus – 10 procentų nuo Sutarties kainos (be PVM);
- b) Antrus ir trečius garantinio laikotarpio metus – 5 procentai nuo Sutarties kainos (be PVM).

9. SUTARTIS

9.1. SUTARTIES GALIOJIMAS

- 9.1.1. Sutartis yra laikoma sudaryta ir įsigalioja nuo jos pasirašymo dienos.
- 9.1.2. Sutartis galioja iki visiško Šalių sutartinių įsipareigojimų įvykdymo arba Sutarties nutraukimo.
- 9.1.3. Ši Sutartis sudaro visą Šalių susitarimą ir tarpusavio supratimą ir pakeičia visus ankstesnius žodinius ar rašytinius susitarimus ir pareiškimus, padarytus bet kuriuo metu iki šios Sutarties sudarymo, kurie nėra aiškiai įtraukti į šios Sutarties sąlygas. Tačiau aiškinant Sutarties dokumentus, tikrajai Šalių valiai nustatyti gali būti panaudojama informacija, Šalių pateikta derybų metu.
- 9.1.4. Kokybės garantijos, atsakomybės, konfidencialumo, intelektinės nuosavybės, pranešimų siuntimo ir gavimo, kalbos, ginčų sprendimo, Europos Sąjungos finansavimo ir kitos sąlygos, kurios pagal savo esmę turi galioti ir po Sutarties įvykdymo, galioja ir po Sutarties įvykdymo arba nutraukimo.

9.2. SUTARTIES KEITIMAS

- 9.2.1. Bet kokie Sutarties pakeitimai galioja tik jei jie sudaryti raštu ir pasirašyti abiejų Šalių.
- 9.2.2. Jeigu kuri nors Sutarties sąlyga visiškai ar iš dalies negaliojotų ar taptų negaliojančia dėl jos prieštaravimo taikytiniems teisės aktams arba dėl bet kokios kitos priežasties, likusios Sutarties sąlygos liks galioti visa apimtimi. Tokiu atveju Šalys gera valia derės ir sieks pakeisti negaliojančią sąlygą kita teisėta ir galiojančia sąlyga, kuri, kiek tai įmanoma, leistų pasiekti tokį patį teisinį ir ekonominį rezultatą, kaip Sutarties sąlyga, kuri bus tokiu būdu pakeista. Pakeitimai atliekami abipusiu Šalių rašytiniu susitarimu.
- 9.2.3. Sutarties keitimui taikomos Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 97 straipsnio nuostatos.

9.3. SUTARTIES NUTRAUKIMAS

- 9.3.1. Bet kuri iš Šalių turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį nesikreipdamos į teismą, apie tai raštu pranešdamos kitai Šaliai ne vėliau kaip prieš 14 dienų:
- a) jeigu kitai Šaliai inicijuojama bankroto, restruktūrizavimo arba likvidavimo procedūra, arba ji sustabdo ūkinę veiklą, arba kituose teisės aktuose numatyta tvarka susidaro analogiška situacija;
  - b) jeigu dėl Nenugalimos jėgos aplinkybių Sutarties vykdymas visiškai sustabdomas ilgiau kaip 4 mėnesiams.
- 9.3.2. Užsakovas turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį nesikreipdamas į teismą, apie tai ne vėliau kaip prieš 14 dienų raštu pranešdamas Rangovui, jeigu:
- a) Rangovas laiku nepateikia Grafiko, arba Grafikas nesuderinamas dėl Rangovo kaltės (t. y. nepagrįsto vilkinimo, aplaidumo ar vengimo);
  - b) Rangovas dirba per lėtai, kad Darbus būtų galima baigti Sutartyje nustatytu laiku ir (arba) dėl Rangovo kaltės Darbų vykdymas nuo Grafiko atsilieka daugiau kaip 90 (devyniasdešimt) dienų ir (arba) Rangovas nebevykdo Darbų ir (arba) aiškiai neketina tęsti savo įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymo;
  - c) Rangovas gadina Užsakovo turtą, nesilaiko Darbų kokybės (naudoja reikalavimų neatitinkančias Medžiagas, Įrenginius ar kitus Darbų komponentus), darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų;
  - d) dėl Rangovo kaltės Darbų vykdymas sustabdomas (sumuojant visų sustabdymų laiką) ilgiau kaip vienam mėnesiui;
  - e) dėl nepakankamos Rangovo darbo saugos priemonių kontrolės Statybvietėje įvyksta bent vienas sunkus nelaimingas atsitikimas darbe ar mirtinas nelaimingas atsitikimas darbe;
  - f) Rangovas nevykdo Užsakovo nurodymų pagal Sąlygų 4.8.2 punktą;
  - g) Rangovas (įskaitant subrangovus) nebeatitinka Pirkimo sąlygose nurodytų minimalių kvalifikacinių reikalavimų ir (arba) Rangovas netenka teisės verstis Sutartyje nurodyta veikla;
  - h) Rangovas arba jo vadovas oficialiai pripažįstamas padaręs korupcinio pobūdžio nusikalstamas veiklas;
  - i) kyla pagrįstų abejonių dėl aukščiau nurodytų aplinkybių, dėl kurių gali būti nutraukta ši Sutartis, egzistavimo ir Užsakovo prašymu Rangovas nepateikia įrodymų, paneigiančių šias aplinkybes;
  - j) Rangovas pažeidžia esmines Sutarties sąlygas;
  - k) atsiranda Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 98 straipsnyje nurodytas pagrindas vienašališkai nutraukti sutartį;
  - l) kitais Sutartyje ir teisės aktuose nurodytais atvejais, kai Rangovas nevykdo savo įsipareigojimų.
- 9.3.3. Sąlygų 9.3.2 punkto c), e) ir h) papunkčiuose nurodytos Sutarties nutraukimo priežastys laikomos esminėmis Sutarties sąlygomis.
- 9.3.4. Jeigu Užsakovas nutraukia Sutartį dėl Rangovo kaltės, Rangovas moka 10 proc. pradinės Sutarties kainos dydžio baudą ir privalo atlyginti Užsakovui visas dėl šio nutraukimo susidariusias papildomas išlaidas, susietas su Sutartyje nurodytų Darbų užbaigimu, kurių nepadengia bauda, įskaitant Užsakovo išlaidas dėl kito rangovo paieškos ir Darbų pabrangimo. Už iki Sutarties nutraukimo atliktus Darbus Užsakovas atsiskaito Sutartyje nustatytais terminais ir tvarka.
- 9.3.5. Rangovas turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį nesikreipdamos į teismą, apie tai ne vėliau kaip prieš 14 dienų raštu pranešdamas Užsakovui, kai Užsakovas daugiau nei 30 dienų vėluoja atlikti mokėjimą Rangovui.
- 9.3.6. Rangovui nutraukus Sutartį dėl Užsakovo kaltės, Užsakovas moka 10 proc. pradinės Sutarties kainos dydžio baudą, taip pat atlygina už iki Sutarties nutraukimo kokybiškai atliktus ir priimtus Darbus, bei kitus Rangovo pagrįstus nuostolius, kurių nepadengia bauda.
- 9.3.7. Sutartis gali būti nutraukta abipusiu Šalių rašytiniu susitarimu.
- 9.3.8. Jei Šalys raštu nesutaria kitaip, Rangovas per vieną mėnesį nuo Sutarties nutraukimo turi:
- a) sutvarkyti ir atlaisvinti Statybvietės ir patalpų dalį, kurioje buvo atlikti Darbai;

- b) perduoti Užsakovui tinkamai atliktus Darbus (šiuo atveju Sąlygų 6.3 skyriaus nuostatos netaikomos, o Darbų perdavimas vykdomas abiem Šalims pasirašant priėmimo – perdavimo aktą, jei Rangovas atliktų Darbų neperduoda laiku, Užsakovas turi teisę juos priimti vienašališkai, apie tai įspėjęs Rangovą ne mažiau kaip prieš 5 darbo dienas);
- c) sutvarkyti privažiavimo kelius;
- d) grąžinti Užsakovui visą nepanaudotą įrangą, medžiagas, įrankius ir kitus daiktus, kuriuos Rangovui perdavė Užsakovas;
- e) pateikti visą atliktų Darbų techninę dokumentaciją, nurodytą Sąlygų 5.1.2 punkte ir statybos darbų žurnalus;
- f) atlikti kitas Sutartyje ir teisės aktuose nurodytas pareigas, tam, kad Užsakovas galėtų tinkamai tęsti Darbus pats arba juos perduoti kitam rangovui.

9.3.9. Šios Sutarties nutraukimas ar pasibaigimas neatleidžia Šalių nuo atsakomybės, kuri kilo dėl Šalies įsipareigojimų, kurie buvo prisiimti iki Sutarties nutraukimo ar pasibaigimo.

9.4. SUTARTIES AIŠKINIMAS

- 9.4.1. Sutarčiai yra taikomi ir ji yra aiškinama pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.
- 9.4.2. Sutartyje, kur reikalauja kontekstas, žodžiai pateikti vienaskaita, gali turėti ir daugiskaitos prasmę, ir atvirkščiai.
- 9.4.3. Šios Sutarties skyrių pavadinimai nurodyti tik tam, kad būtų galima ją lengviau skaityti, ir negali būti tiesiogiai naudojami Sutarties aiškinimui.
- 9.4.4. Sutartyje nurodyti terminai yra skaičiuojami kalendorinėmis dienomis, mėnesiais ir metais, jei Sutartyje nenurodyta kitaip.
- 9.4.5. Tais atvejais, kai Sutartyje netesybos ar kitos sumos nurodomos procentine dalimi, skaičiuojama nuo Sutarties kainos ar tam tikrų Darbų kainos, skaičiavimai turi būti atliekami nuo pradinės Sutarties kainos ar tam tikrų Darbų kainos be PVM, jei nenurodyta kitaip.
- 9.4.6. Sutartyje nurodytos darbo dienos suprantamos kaip bet kuri diena nuo pirmadienio iki penktadienio, išskyrus Lietuvos Respublikos darbo kodekse nurodytas švenčių dienas.

10. BAIGIAMOS NUOSTATOS

10.1. PAREIŠKIMAI IR GARANTIJOS

- 10.1.1. Šalys pareiškia ir garantuoja, kad:
  - a) Sutartį sudarė turėdamos tikslą realizuoti jos nuostatas bei galėdamos realiai įvykdyti Sutartyje nurodytus įsipareigojimus nurodyta apimtimi ir terminais;
  - b) jos yra mokios ir finansiškai pajėgios įvykdyti Sutartį, jų veikla nėra apribota, joms neiškelta arba nėra numatoma iškelti bylos dėl restruktūrizavimo ar likvidavimo, jos nėra sustabdę ar apriboję savo veiklos, joms nėra iškeltos bankroto bylos arba bankroto procesas vykdomas ne teismo tvarka.
- 10.1.2. Rangovas pareiškia ir garantuoja, kad:
  - a) pilnai susipažino su Technine užduotimi, Sutarties sąlygomis ir visa kita informacija bei dokumentacija, susijusia su Sutarties dalyku ir Objektu, reikalinga Sutarties pagrindu priimamiems įsipareigojimams įvykdyti bei Darbams atlikti, ir ši dokumentacija bei joje pateikta informacija yra visiškai ir pilnai pakankama tam, kad Rangovas galėtų užtikrinti tinkamą ir visišką visų Sutartimi priimamų įsipareigojimų vykdymą ir jų kokybę. Sudarydamas šią Sutartį, Rangovas patvirtina, kad jis išnagrinėjo Sutartyje nurodytus ir jam iš anksto pateiktus dokumentus ir juos suprato bei patikrino, taip pat įsitikino, kad, Rangovo geriausiomis žiniomis, juose nėra klaidų ar kitų trūkumų, kurie trukdytų tinkamai ir laiku įvykdyti Rangovo įsipareigojimus;
  - b) jis turi visas technines, intelektualines, fizines, organizacines bei bet kokiais kitas galimybes ir savybes, reikalingas ir leidžiančias jam deramai vykdyti Sutarties sąlygas bei užtikrinti aukščiausią atliekamų Darbų kokybę.

10.2. KVALIFIKACIJA

- 10.2.1. Rangovas privalo užtikrinti, kad Sutarties sudarymo momentu ir visą jos galiojimo laikotarpį jis pats bei jo sutartiniai įsipareigojimus vykdančiai ir Darbus atliekantys asmenys turi ir turės visas licencijas, leidimus, atestatus, kvalifikacinius, saugos darbe pažymėjimus, taip pat visą kitą reikiamą kvalifikaciją ir kompetenciją Darbams ir įsipareigojimams, numatytiems šioje Sutartyje, vykdyti.
- 10.2.2. Rangovo pasitelkti specialistai, kurie pagal Pirkimo sąlygas privalo turėti jose nurodytą kvalifikaciją ir patirtį, Darbus gali vykdyti tik pateikęs jų kvalifikaciją ir patirtį pagrindžiančius dokumentus, bei gavus raštišką Užsakovo sutikimą. Atskiras Užsakovo sutikimas nėra reikalingas, kai Darbus atlieka Rangovo pasiūlyme Pirkimo metu nurodyti specialistai.

10.3. NUOSAVYBĖ

- 10.3.1. Visi Įrenginiai ir Medžiagos nuo jų pristatymo į Statybietę iki perdavimo Užsakovui turi būti teisėta Rangovo arba jo subrangovų nuosavybė, o Atliktų darbų akto pasirašymo metu – teisėta Rangovo nuosavybė.
- 10.3.2. Rangovas užtikrina, kad Įrenginiai ir Medžiagos nebus apsunkinti jokiais turto areštais ar kitais apsunkinimais, ir įsipareigoja neperleisti jų ar jų dalies jokiam trečiajam asmeniui arba naudoti bet kokiais kitais tikslais, nei numatytais šioje Sutartyje, visą laiką iki jų tinkamo perdavimo Užsakovo nuosavybėn.
- 10.3.3. Nuosavybės teisės į atliktus Darbus pereina Užsakovui nuo atitinkamų Darbų, Įrenginių ir (arba) Medžiagų perdavimo Užsakovui momento arba Įrenginių ir Medžiagų sumontavimo (instaliavimo) į Objektą momento, priklausomai nuo to, kuris įvyksta anksčiau.
- 10.3.4. Rangovas gali pakeisti bet kuriuos Darbus, kol atitinkamų darbų nuosavybė nėra perduota Užsakovui, taip pat defektų taisymo arba Pakeitimų atlikimo metu. Bet kurie Rangovo pašalinti Įrenginiai ir Medžiagos nuo jų pakeitimo tampa Rangovo nuosavybe.

10.4. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

- 10.4.1. Užsakovas turi teisę be jokio papildomo Rangovo ir (ar) projektinės dokumentacijos autorių sutikimo savo nuožiūra, nevaržomai (tiek laiko, tiek teritorijos atžvilgiu) ir nemokėdamas jokio papildomo atlyginimo nei Rangovui, nei projektinės dokumentacijos autoriams, naudotis visais intelektinės nuosavybės teisės objektais, kuriuos Rangovas, jo paskirti darbuotojai, subrangovai ar bet kokie kiti tretieji asmenys parengs, sukurs vykdydami šią Sutartį (toliau – „Kūriniai“), įskaitant rekonstruoti ir (ar) remontuoti Darbų rezultatu esančius statinius, keisti tokių statinių interjerą ir eksterjerą, vykdyti kitų statinių, kurie nėra šios Sutarties Darbų rezultatas, projektavimą bei statybą, projekto vykdymo priežiūrą bei perleisti turimas teises tretiesiems asmenims.
- 10.4.2. Rangovas pareiškia ir garantuoja, kad tiek jis, tiek projektinės dokumentacijos autoriai kartu ir (ar) atskirai neturės ir nereikš Užsakovui ir (ar) tretiesiems asmenims jokių pretenzijų ar reikalavimų dėl Užsakovo naudojimosi pagal šią Sutartį įgytais Kūriniais bei jų dalimis (įskaitant, bet neapsiribojant, Techninį projektą, darbo projektą ir atskiras jo dalis, statinius, kaip Darbų rezultatą, jų brėžinius, eskizus, modelius bei jų panaudojimą kitų statinių statyboje).
- 10.4.3. Tretiesiems asmenims pareiškus pagrįstas pretenzijas Užsakovui dėl intelektinės nuosavybės į Kūrinius pažeidimo, Rangovas privalo nedelsiant savo sąskaita pašalinti tokius pažeidimus bei atlyginti Užsakovui dėl to patirtus nuostolius.

10.5. KONFIDENCIALUMAS

- 10.5.1. Rangovas įsipareigoja neatskleisti, neperduoti ar kitoku būdu neperleisti tretiesiems asmenims jokios iš Užsakovo Sutarties vykdymui gautos informacijos, taip pat informacijos, kurią jis sukuria vykdydamas Sutartį, bei Sutarties turinio, nepriklausomai nuo to, kokia forma ta informacija pateikiama (toliau – „Konfidenciali informacija“).
- 10.5.2. Konfidencialia informacija nelaikoma tokia informacija, kuri: [a] yra viešai prieinama; [b] yra gauta iš trečios šalies, kuriai Užsakovas netaiko jokių apribojimų dėl jos atskleidimo; [c] pagal galiojančius teisės aktų reikalavimus negali būti laikoma konfidencialia; [d] kitos Šalies yra raštiškai nurodyta kaip nekonfidenciali.
- 10.5.3. Jei Rangovui kyla abejonių, ar informacija yra Konfidenciali informacija, Rangovas elgsis su tokia informacija kaip su Konfidencialia informacija.
- 10.5.4. Rangovas įsipareigoja Konfidencialią informaciją saugoti tinkamai ir protingai, laikantis taikytinų profesinių standartų, naudoti, dauginti ir atskleisti darbuotojams, valdymo organų nariams, tretiesiems asmenims (subrangovams, teisiniam, finansiniam, verslo ir techniniam konsultantams), kurie bus susaistyti atitinkamais konfidencialumo įsipareigojimais, tiksliai tiek, kiek tai būtina įsipareigojimams pagal Sutartį vykdyti.

10.6. KALBA

- 10.6.1. Vykdam Sutartį bus bendraujama ir susirašinėjamas tarp Šalių vykdomas lietuvių kalba, jei Šalys nesusitaria kitaip. Tais atvejais, kai Rangovo buveinės (arba gyvenamosios vietos) registracijos vieta yra ne Lietuvos Respublikoje, susirašinėjimas gali būti vykdomas anglų arba kita, abiejų Šalių suderinta, kalba.
- 10.6.2. Visa Rangovo teikiama dokumentacija turi būti parengta lietuvių kalba, jei Sutartyje nenurodyta arba Šalys raštu nesusitaria kitaip. Dokumentacija, kurią reikalinga pateikti valstybės institucijoms, bet kuriuo atveju turi būti parengta lietuvių kalba (arba atliktas jos vertimas).

10.7. DOKUMENTAI

- 10.7.1. Užsakovas įsipareigoja Rangovui pateikti visus turimus dokumentus, kurie reikalingi Darbams atlikti arba pateikti įgaliojimą Rangovui Sutarties vykdymui reikalingų dokumentų gavimui.
- 10.7.2. Visuose Atliktų darbų aktuose, pranešimuose, prašymuose, reikalavimuose, sąskaitose būtina įrašyti Sutarties numerį ir datą, investicinio projekto pavadinimą ir numerį (jei toks numatytas).
- 10.7.3. Kai Šalis teikia patvirtintas dokumentų kopijas, šių kopijų tikrumas turi būti patvirtintas dokumentą teikiančios Šalies ar jos įgalioto atstovo.

- 10.7.4. Jei Rangovo parengti dokumentai neatitinka Sutartyje ir (arba) teisės aktuose keliamų reikalavimų, yra neišbaigti, juose randama techninio pobūdžio ar kitų klaidų, Užsakovas turi teisę laikyti juos nepateiktais apie tai informuodamas Rangovą.

10.8. PRANEŠIMAI

- 10.8.1. Bet koks pranešimas, prašymas, reikalavimas, sąskaita ar kita informacija, kurią reikia pateikti pagal Sutartį, laikoma pateikta, jeigu įteikiama Šaliai pasirašytinai, per pasiuntinį, atsiunčiama faksu, registruotu laišku, iš anksto apmokėjus pašto išlaidas, arba elektroniniu paštu, kai patvirtinamas elektroninio laiško gavimas Sutartyje nurodytais ar kitos Šalies atskiru raštišku pranešimu nurodytais adresais.
- 10.8.2. Visi pranešimai, prašymai, reikalavimai, sąskaitos, taip pat visas kitas siunčiamas susirašinėjimas turi turėti savo registracijos numerį, kuris turi būti įrašomas ant siunčiamo dokumento voko, per pasiuntinį įteikiamo dokumento įteikimo patvirtinime, faksu ar elektroniniu paštu siunčiamo pranešimo temos laukelyje.
- 10.8.3. Kiekviena Šalis į kitos Šalies paklausimą ar prašymą įsipareigoja atsakyti ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jo gavimo, jei pačiame paklausime ar Sutartyje nenurodyta vėlesnė data. Šalys gali pateikti atsakymą į paklausimą per ilgesnį laiką, jeigu toks ilgesnis terminas yra objektyviai reikalingas, siekiant pateikti prašomą informaciją ar atlikti nurodytus veiksmus.
- 10.8.4. Apie savo kontaktinių duomenų ir atstovo (-ų) pasikeitimą Šalis privalo iš anksto pranešti kitai Šaliai raštu. Visi pranešimai (dokumentai), kuriuos viena Šalis išsiunčia kitai Šaliai iki gaudama pranešimą apie pastarosios adreso pasikeitimą, laikomi tai Šaliai įteiktais tinkamai.

10.9. EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ (PROGRAMŲ) FINANSAVIMAS

- 10.9.1. Jei Sutarties specialiosiose sąlygose nurodyta, kad Užsakovo išlaidos yra (bus) finansuojamos iš Europos Sąjungos fondų (programų) lėšų, Rangovas įsipareigoja glaudžiai bendradarbiauti su Užsakovu, teikdamas jam visą reikiamą su Sutarties vykdymu susijusią informaciją, kurios pagrįstai reikia Užsakovui siekiant gauti nurodytas lėšas.
- 10.9.2. Rangovas suteiks teisę Užsakovui ir (arba) Europos Sąjungos fondų (programų) lėšų valdytojams (paramos lėšas administruojančioms, audituojančioms ir kitoms institucijoms) tikrinti ir vertinti Sutarties vykdymą, siekiant nustatyti, ar yra pasiekti Sutartyje keliami tikslai ir buvo laikomasi Sutartyje nustatytų sąlygų. Rangovas pateiks Užsakovui ir (arba) Europos Sąjungos fondų (programų) lėšų valdytojams ir (arba) jų įgaliotiems asmenims visus dokumentus ir informaciją, suteikiančius galimybę sėkmingai atlikti šiame punkte numatytą vertinimą. Tokie patikrinimai gali vykti iki 2027 m. gruodžio 31 d. Rangovas įsipareigoja užtikrinti, kad iki 2027 m. gruodžio 31 d. visi dokumentai, susiję su Sutarties vykdymu, būtų lengvai prieinami, tvarkomi ir saugomi taip, kad būtų galima lengvai juos patikrinti.
- 10.9.3. Rangovas savo lėšomis užsakys ir pastatys apie Europos Sąjungos fondų (programų) lėšų gavimą informuojantį (-čius) stendą (-us), jei to reikalauja paramos teikimą reglamentuojantys teisės aktai. Stendų rengimo reikalavimai nurodyti bei informacinio stendo šablonas pateiktas interneto svetainėje www.esinvesticijos.lt.
- 10.9.4. Rangovui nevykdant šiame skyriuje nurodytų reikalavimų, Užsakovas turi teisę: [1] sustabdyti apmokėjimą už atliktus Darbus iki kol reikalavimai bus įvykdyti, ir (arba) [2] reikalauti, kad Rangovas kompensuotų Europos Sąjungos finansuojamų išlaidų dalį, kuri nebūtų išmokama (arba kurią būtų pareikalauta grąžinti) dėl Rangovo įsipareigojimų nevykdymo, ir (arba) [3] nutraukti Sutartį.

10.10. BANKO GARANTIJA

- 10.10.1. Tais atvejais, kai Sutartyje numatyta, kad Rangovas turi pateikti Banko garantiją, ši garantija turi atitikti šiame skyriuje nurodytus reikalavimus.
- 10.10.2. Banko garantija turi būti išduota Sutartyje nurodyto Užsakovui priimtino banko.
- 10.10.3. Banko garantija turi būti pirmo pareikalavimo, besąlyginė ir neatšaukiama.
- 10.10.4. Banko garantija užtikrinamos sumos turi būti nurodomos tokia valiuta, kokia pagal Sutartį atliekami mokėjimai.
- 10.10.5. Banko garantijoje turi būti nurodyta, kad:
- a) Bankas įsipareigoja per 10 dienų nuo raštiško Užsakovo reikalavimo gavimo sumokėti Užsakovui reikalavime nurodytą sumą, bet ne daugiau, nei nurodyta Banko garantijoje.
  - b) Raštiškame reikalavime Užsakovas neprivalo pagrįsti savo reikalavimų, o tik nurodyti, kad Rangovas neįvykdė ar netinkamai įvykdė savo sutartinius įsipareigojimus.
  - c) Banko garantijai turi būti taikomos Tarptautinių prekybos rūmų Bendrosios garantijų pagal pirmą pareikalavimą taisyklės (*Uniform Rules for Demand Guarantees. ICC Publication No. 758*) su išimtimis, nustatytomis banko garantijoje ir imperatyviose Lietuvos Respublikos teisės aktų normose.
  - d) Ginčai tarp šalių sprendžiami Lietuvos Respublikos teismuose/Vilniaus komercinio arbitražo teisme (Banko garantijoje nurodoma viena iš šių ginčo sprendimo vietų, jei pasirenkamas Vilniaus komercinio arbitražo teismas, ginčo sprendimo sąlygas (arbitrų skaičių, arbitražo kalbą ir pan.) nurodo garantiją išduodantis bankas).
  - e) Banko garantijos galiojimo terminas ir Banko garantija užtikrinama suma.

- 10.10.6. Prieš pateikdamas Banko garantiją, Rangovas gali prašyti Užsakovo patvirtinti, kad Rangovo siūlomą Banko garantiją jis sutinka priimti. Tokiu atveju Užsakovas privalo atsakyti Rangovui ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos.
- 10.10.7. Užsakovas turi teisę nepriimti Banko garantijos ir (arba) laikyti ją negaliojančia, ir (arba) kreiptis į Rangovą dėl naujos Banko garantijos pateikimo Užsakovui, o Rangovas privalo tokią garantiją pateikti per trumpiausią įmanomą terminą, jei Banko garantija neatitinka Sutartyje keliamų reikalavimų arba Užsakovas turi informacijos, susijusios su Banko garantiją išdavusio banko veiklos sustabdymu arba galimu veiklos sustabdymu (įskaitant nemokumą, likvidavimą ar teisinės apsaugos taikymo procedūras).
- 10.10.8. Rangovui laiku nepateikus naujos Banko garantijos, Užsakovas turi teisę pareikšti reikalavimą pagal turimą Banko garantiją ir (arba) sulaikyti mokėjimus Rangovui Banko garantijoje nurodytai sumai. Tokiu atveju sulaikytos sumos Rangovui bus išmokėtos ne anksčiau, nei bus pateikta nauja Banko garantija arba išnyks įsipareigojimas ją pateikti.

10.11. GINČŲ SPRENDIMAS

- 10.11.1. Bet kokie ginčai, nesutarimai ar reikalavimai, kylantys iš šios Sutarties ar susiję su ja, jos pažeidimu, nutraukimu ar galiojimu, sprendžiami Šalių derybose.
- 10.11.2. Jeigu Šalis nepavyksta išspręsti ginčo, nesutarimų ar reikalavimų derybų būdu, jie sprendžiami Lietuvos Respublikos teismuose pagal Užsakovo buveinės vietą.

10.12. TEISIŲ PERLEIDIMAS

- 10.12.1. Užsakovas turi teisę perleisti trečiajam asmeniui savo teises ir (arba) pareigas, kylančias iš Sutarties, be atskiro Rangovo sutikimo. Apie teisių ir (arba) pareigų perleidimą trečiajam asmeniui Rangovas informuojamas raštišku pranešimu.
- 10.12.2. Rangovas neturi teisės perleisti savo teisių ir (arba) įsipareigojimų pagal šią Sutartį tretiesiems asmenims be raštiško Užsakovo sutikimo. Jei Rangovas nesilaiko šio reikalavimo, Užsakovas ir teises bei pareigas perėmęs tretysis asmuo prieš Užsakovą atsako solidariai.

10.13. TEISIŲ ATSISAKYMAS

- 10.13.1. Šalių nesinaudojimas Sutartyje nurodytomis teisėmis nereiškia šių teisių atsisakymo, išskyrus atvejus, kai Šalis šių teisių atsisako tai aiškiai nurodydama raštu.
-